

Vergide Gündem

Tax Agenda

Şubat / February 2021

Kripto varlıklara vergi

Abdulkadir Kahraman

2020 yılı kira gelirleri ile gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların vergilendirilmesi

M. Fatih Köprü

English Translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Dünyadan Vergi Haberleri

Elif Karaca

Seçilmiş Yargı Kararları ve Muktezalar

Sirküler İndeks

Vergi Takvimi

Pratik Bilgiler

Practical Information

Building a better
working world

Kripto varlıklara vergi

Yaşadığımız çağ “Sanayi 4.0” veya “Endüstri 4.0” olunca “sanal gerçeklik” revaçta. Bu ortamda “para” da dijitalleşiyor. Kripto paraların piyasa değeri ve işlem hacmi bunun kanıtı. www.tradingview.com'a göre 6.1.2021¹ tarihinde toplam kripto para hacmi 272.850 milyar, toplam piyasa değerleriyse 929.000 milyar ABD Dolarına ulaşmış. Bloomberg HT'nin 4.1.2021 tarihli haberine göre ise Türkiye'deki kripto para günlük işlem hacmi 1 milyar ABD dolarını aştı.

Kripto para

Mal ve hizmet değişiminde değer ve değişim aracı olan para, kendisine atfedilen ekonomik bir değer taşır. Para sayesinde ise varlıkların değeri ölçülebilmekte, likidite sağlanmakta ve varlık değerleri korunabilmektedir. Ancak kripto paraların ulaştığı piyasa değeri ve hacmine rağmen, sanal paralar henüz devletlerce basılan paraların (özellikle sağlam paralar) yerini alamamıştır. Bunun nedenleri; sanal paranın yaratılması, saklanması ve el değiştirmesine olan güvenin henüz merkez bankaları düzeyine erişememesidir.

Ülkelerin para birimi tanımlarına bakıldığında, kripto paraların uluslararası sistemde mevcut paralara benzemediği görülmektedir. 32 sayılı Karara göre, “banknot şeklindeki bütün yabancı ülke paraları efektif, efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev'i hesap, belge ve vasıtalar ise döviz (kambiyo)” olarak tanımlanmaktadır. Kripto paralar bu tanımlara uymamakta, kambiyo mevzuatı dışında da kripto veya sanal para herhangi bir yasal düzenlemede yer almamaktadır.

Kripto varlık vergileme zorlukları

OECD'nin 12.9.2020'de açıkladığı “Sanal Paraların Vergilendirilmesi: Vergi Yaklaşımı ve Gelişen Vergi Politika Sorunlarına Bakış” yayınında, “kripto varlıklar ve özellikle sanal paraların hızla geliştiği ve vergi politika yapımcılarının bu varlıkları değerlendirmede henüz ilk aşamada olduğu” belirtiliyor. Yayında G20 liderleri ve Maliye Bakanlarının, kripto finansal varlıkların oluşturduğu riskleri analiz etmek için uluslararası kurumlara çağrıda bulunduğu, bu konudaki genel çerçeve önemli olmasına karşın bugüne değin “kripto finansal varlıkların vergi politika ve kaçakçılık” konularının büyük ölçüde araştırılmadığı ifade ediliyor.

Yayında bu varlıkların vergilemesindeki temel vergi zorlukları şu şekilde sıralanıyor:

- ▶ Kripto varlıktan doğan gelir, doğrudan ve dolaylı vergiler açısından nasıl ele alınmalı?
- ▶ Bu varlıklar servet kabul edilirse kripto varlık envanteri, ülkelerin servet veya değer artış kazancı vergilemesi kapsamına nasıl alınmalı?
- ▶ KDV sisteminde bu varlıkların oluşumu, iktisabı, elde tutulması ve devir /temlikisi nasıl ele alınmalı?
- ▶ Devletler, vergi idareleri ve mali suçları araştırma kurumlarının kullanabileceği mevcut hukuki çerçeve ve imkanlar da dahil olmak üzere, kripto varlıkların neden olduğu vergi kaçakçılığı riskleri ve diğer mali suçlar etkin bir şekilde nasıl tespit edilip ele alınmalı?
- ▶ Vergiye uyumu sağlamak amacıyla bu işlemler hakkında vergi idarelerinin sahip olması gerekli bilgiler de dahil olmak üzere vergi şeffaflığı nasıl geliştirilmeli? Kripto

¹ Total Crypto Market Capitalization and Volume, <https://www.tradingview.com/markets/cryptocurrencies/global-charts/>

varlıkların oluşturduğu vergiye uyum riskleri göz önüne alındığında "vergi şeffaflığı" ihtiyacı ile bu varlıklarla ilgili yeterli ve etkin raporlama ile bilgi alışverişini sağlamak için neler yapılmalı?

Finansal hesap bilgilerinin otomatik değişiminin "kripto finansal varlık" bilgilerini içermemesi özellikle vergi kaçakçılığı ve mali suçlarla mücadeleyi zorlaştırmaktadır.

Kripto paralar ve vergi

Birçok ülke, kripto paraların alım-satımı ile mal ve hizmet alımında kullanılmasına imkân vermektedir. Ancak birçok ülke risklerine vurgu yapmakla birlikte, kripto varlık kullanımının yasal olmadığı ifade edilmemekte, bunlardan elde edilen kazançlarla ilgili vergileme rehberleri yayımlanarak yasallıkları açık açık veya zımni olarak kabul edilmektedir.

OECD'nin yayınına göre ülkelerin kripto finansal varlıklara yaklaşımı şu şekildedir:

Maddi olmayan varlık	Finansal enstrüman veya varlık	Emtia veya sanal emtia	Para	Yasal ödeme yöntemi	Belirtilmemiş
Avustralya, Fransa, Şili, Çek Cumhuriyeti, Lüksemburg, Nijerya, İspanya, İsveç, İsviçre* ve Birleşik Krallık (*Bu varlıkların alım-satımını yapanlar için mal)	Arjantin**, Brezilya, Hırvatistan, Danimarka, İsrail, Japonya, Slovak Cumhuriyeti ve Güney Afrika (**Tam bir tanım yok fakat gelir vergisi uygulaması açısından)	Avusturya, Kanada, Çin ve Endonezya	Belçika, Fildişi Sahili, İtalya ve Polonya	Japonya	ABD

Bu yaklaşımlar çerçevesinde dolaysız vergilerde vergiyi doğuran olay, kripto paranın oluşumu (kripto madenciliği veya ihraç) veya alım-satımı ile ortaya çıkmaktadır. Birçok ülkede kripto madenciliğinden sağlanan sanal paraların iktisabı vergiyi doğuran olay olarak sayılmakta ve bunların piyasa değeri esas alınarak gelir (gerçek kişi veya kurum) elde edilmiş sayılmaktadır. Madencilik dışında sanal bir paranın elden çıkarılması da vergiyi doğurmaktadır. Örneğin başka bir para birimine çevirme, dijital varlık veya bir mal-hizmet alımı amacıyla takası vergiyi doğurmaktadır.

Dolaylı vergiler (KDV) açısından da sanal paraların alım-satımında vergiyi doğuran olayın tespiti zorluklar ve ülkelere göre farklılıklar içermektedir. Avrupa Birliğinde ortaya çıkan bir uyuşmazlıkta "Avrupa Adalet Divanı", sanal para birimlerinin diğer para birimleri ile karşılaştırıldıklarında temel amaçlarının bir değişim aracı olmaları nedeniyle sanal paraların da ülke para birimlerinde olduğu gibi hesaplanan KDV ve indirim KDV'nin belirlenmesindeki zorluklar nedeniyle "AB KDV Direktifi" gereği bir para biriminin sanal para birimleriyle değişimi veya tersi de dahil olmak üzere gerçekleştirilen işlemlerin KDV'den muaf olması gerektiğine karar vermiştir.

Türkiye'de vergileme nasıl?

OECD yayınında Türkiye'nin çalışma kapsamındaki dolaysız vergiler ve KDV ile ilgili soru setine dönüş yapan 50 ülkeden biri olduğu belirtilirken, vergileme yaklaşımı açıklanan ülkeler arasında Türkiye yer almamıştır. Türkiye'de vergi mevzuatı dahil, kripto paralarla ilgili yasal altyapı ve düzenleme bulunmamaktadır.

Bitcoin işlemlerinden sağlanan kazançlarla ilgili 17.3.2018'de Dünya gazetesindeki yazımdan bugüne kadar da mevzuatta değişiklik olmamıştır. Ancak bir düzenlemenin yapılacağı 29.9.2020 tarihli 1. mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan "2021-2023 Dönemi Yeni Ekonomi Programı" ile açıklandı. YEP'te "dijital olarak alınıp satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlerin vergilendirilmesi için çalışmaların sürdürülmesi, bu varlıkların suçun finansmanında kullanılmasının önlenmesine yönelik bir izleme mekanizmasının kurulması" vergi politika önlemleri arasında sayıldı. Dolayısıyla, 2021 ila 2023 yılları arasında "kripto finansal varlıklara dayalı "edinimi, alım, satım ve devir" işlemlerinin "servet, dolaysız (gelir ve kurumlar vergisi) ve dolaylı (KDV) vergiler" ile ilgili düzenleme yapılması bekleniyor.

Düzenleme yapılan kadar 17.3.2018 tarihli yazımda da belirttiğim gibi Gelir Vergisi Kanunu ("GVK") sistematığına göre bir gelirin vergilenebilmesi için kanundaki 7 gelir unsurundan biri arasında olması nedeniyle, kripto paralardan elde edilen gelirler gelir vergisinin konusuna girmemektedir. İlaveten, gerçek kişilerin bir ödeme aracı olan paraları elde tutmalarından (ister yerli ister yabancı olsun) kaynaklanan değer artışları vergiye tabi değildir. Dolayısıyla, kripto finansal varlıkların alım-satım gelirinin vergiye tabi olmadığı ve bitcoin gibi varlıklardan sağlanan gelirlerin vergi ve diğer kanunlarda değişiklik yapılmadan vergilenmesinin yasal dayanakları eksik olacaktır.

Bu yazı Ekonomist dergisinin 10 Ocak 2021 tarihli 2021/1. sayısında yayınlanmıştır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

2020 yılı kira gelirleri ile gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların vergilendirilmesi

2020 yılı içerisinde gayrimenkulünü (iş yeri, konut veya arsa) satanlar, kira geliri elde edenler, menkul kıymet işlemleri yapanlar, doktor, avukat gibi serbest meslek erbabı ile gerçek usulde vergilendirilen esnaf için gelir vergisi beyan dönemi, önümüzdeki ayın başında (1 Mart 2021) başlıyor. Gerçek kişilerin bu faaliyetlerden elde ettikleri gelirleri mart sonuna kadar gelir vergisi beyannamesi ile beyan etmeleri gerekiyor.

Esnaf ve serbest meslek erbabı tarafından kazanç olsa da olmasa da her yıl gelir vergisi beyannamesi verilmesi zorunlu olmakla birlikte diğer mükellefler için aynı şey söz konusu değildir. Örneğin gayrimenkulünü kiraya veren veya satan kişiler sadece kiralardan tahsil edildiği veya satışın gerçekleştiği yıla ilişkin beyanname vermek zorundadırlar.

Bu yazımızda; tam mükellef gerçek kişilerin ticari faaliyet kapsamı dışında, konut veya işyerlerinden 2020 yılında elde ettikleri gelirlerin vergilendirilmesi konusunu iki ana başlık altında (kira geliri ve satış kazancı) ele alacağız.

I. Kira gelirlerinin vergilendirilmesi

A. Vergileme esasları

Kira gelirleri konut veya iş yerinden elde edilebileceği gibi, her iki gayrimenkulden kira alan kişiler de bulunabilmektedir. Aşağıda bu gelirlerin ayrı ayrı veya birlikte elde edilmesi durumunda vergileme esaslarına özet olarak yer verilmektedir:

1. Konut kira gelirleri

Konut olarak kiraya verilen gayrimenkullerden 2020 yılında elde edilen kira gelirin 6.600 TL'si gelir vergisinden istisnadır.

Bu tutardan daha az bir gelir elde edildiği durumda beyanname verilmez. 2020 yılında istisna tutarını aşan konut kira geliri elde edilmesi durumunda ise gayrisafi hasıllardan önce istisna (6.600 TL) düşülmekte, daha sonra da giderler (gerçek veya götürü gider) indirilerek, üzerinden vergi hesaplanması gereken tutara (matrah) ulaşılmaktadır. Ardından matraha, 2020 yılında geçerli olan gelir vergisi tarifesinde gösterilen vergi oranları uygulanmak suretiyle, ödenecek gelir vergisi hesaplanmaktadır.

Ancak söz konusu istisna bütün mükellefler için geçerli değildir. Buna göre;

- ▶ Ticari, zirai veya mesleki kazancını yıllık beyanname ile bildirmek mecburiyetinde olanlar,
- ▶ 2020 yılında 6.600 TL'lik istisna tutarını aşan konut kira geliri elde edenlerden, beyana tabi olup olmadığına bakılmaksızın, elde ettikleri gelirlerin (ücret, menkul sermaye iradi, gayrimenkul sermaye iradi ile diğer kazanç ve iratlar) gayri safi tutarları toplamı 180.000 TL'yi aşanlar,
- ▶ İstisna haddi üzerinde hasılat elde edip beyan etmeyenler ya da eksik beyan edenler,

bu istisnadan yararlanamamaktadırlar.

2. İşyeri kira gelirleri

Gayrimenkullerin gerçek kişiler tarafından iş yeri olarak kiraya verilmesinden elde edilen gelirler üzerinden, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesi kapsamında tevkifat (vergi kesintisi-stopaj) yapılması gerekmektedir. Tevkifat, kiralamaya konu gayrimenkulün sahibinin gelir vergilerinden mahsup edilmek üzere, kira ödemesi aşamasında, kiracı tarafından yapılan vergi kesintisidir.

Tevkifatın oranı %20'dir ve kira bedelinin nakden veya hesaben (avans olarak ödemeler de dahil) ödendiği sırada yapılır. Ancak 2020 yılında bu oran; 31 Temmuz 2020-31 Aralık 2020 döneminde nakden veya hesaben yapılan kira ödemeleri için %10 olarak uygulanmıştır. (31.07.2020 tarihli Resmî Gazete, 2813 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı)

Yukarıda açıklandığı şekilde tevkifata tabi tutulmuş iş yeri kira gelirleri için geçerli olan ve her yıl için ayrı ayrı belirlenen "beyan sınırı" söz konusudur. Bu sınır ilgili yıl gelir vergisi tarifesinin 2. gelir dilimidir. 2020 yılında elde edilen tevkifata tabi tutulmuş iş yeri kira gelirleri için söz konusu beyan sınırı 49.000 TL olarak uygulanmaktadır.

Buna göre 2020 yılında elde edilen tevkifata tabi tutulmuş iş yeri kira gelirlerinin brüt tutarı 49.000 TL'nin altında ise bu gelirlerin beyan edilmesine gerek yoktur. Ancak söz konusu 49.000 TL'lik beyan sınırı ile karşılaştırma yapılırken, yukarıda belirtilen gelirlerin yanı sıra, beyana tabi diğer menkul sermaye iratlarının toplamının dikkate alınması gerektiği unutulmamalıdır.

Brüt iş yeri kira gelirinin beyan sınırını (49.000 TL) aşması durumunda, gelirin tamamının beyan edilmesi gerekmektedir. Söz konusu tutar üzerinden, geliri elde eden kişinin tercihi doğrultusunda götürü veya gerçek gider yöntemlerinden biri seçilerek giderler düşülecek ve vergi hesaplanması gereken tutara ulaşılacaktır.

Bu tutar üzerinden gelir vergisi tarifesine göre hesaplanan gelir vergisinden, kiracı tarafından yıl içerisinde kesilen vergiler (tevkifat) mahsup edilebilmektedir.

Diğer taraftan basit usulde vergilendirilen ticari kazanç sahibi mükelleflere iş yeri olarak kiralanan gayrimenkulün kira bedeli üzerinden, bu mükellefler tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılmadığını da hatırlatmak isteriz. Bunun gibi vergi kesintisine ve istisna uygulamasına konu olmayan kira gelirlerinde beyan sınırı 2.600 TL olarak uygulanmaktadır. 2020 yılında bu tutarı aşan iş yeri kira gelirlerinin (tevkifata tabi olmayan) tamamının beyan edilmesi gerekmektedir.

3. İşyeri ve konut kira gelirlerinin bir arada olması

Hem konuttan hem de iş yerinden kira geliri elde edilmesi durumunda, öncelikle konut kirasının beyan edilip edilmeyeceği kontrol edilmelidir. Buna göre, istisna uygulaması kapsamında olan mükelleflerin, 2020 yılında tahsil ettikleri konut kira bedelleri 6.600 TL'den fazla ise bu tutarı aşan gelirin beyan edilmesi gerekmektedir.

İstisnayı aşan konut kira geliri ile tevkifata tabi tutulmuş olan iş yeri kira gelirinin brüt tutarının toplamı 49.000 TL'lik beyan sınırını aşıyorsa, bu beyannameye iş yeri kira gelirinin de dahil

edilmesi gerekmektedir. Toplam 49.000 TL'den az ise sadece konut kira geliri beyan edilecek, iş yeri kira geliri beyannameye dahil edilmeyecektir.

Mükelleflerce konuttan elde edilen kira gelirinin 6.600 TL'den az olması durumunda ise bu kez sadece iş yerinden elde edilen tevkifata tabi tutulmuş kira gelirinin brüt tutarı, beyan sınırı (49.000 TL) ile karşılaştırılacaktır. 49.000 TL'den daha az bir gelir elde edilmesi durumunda iş yeri kira geliri de beyan edilmeyecek, bu tutardan fazla olması durumunda ise iş yeri kira gelirinin tamamı beyan edilecektir.

Yukarıdaki istisna veya beyan sınırını aşan kira gelirleri dolayısıyla beyanname verilmesi durumunda, geliri elde eden kişinin tercihi doğrultusunda götürü veya gerçek gider yöntemlerinden biri seçilerek safi irat bulunacak ve üzerinden gelir vergisi tarifesine göre vergi hesaplanacaktır.

İşyeri kira gelirlerinin beyan edilmesi durumunda, beyanname üzerinde hesaplanan vergiden, kiracı tarafından yıl içerisinde kesilen vergiler (tevkifat) mahsup edilecektir.

B. Kira gelirinden indirilecek giderler

Beyan edilen kira gelirinin tespitinde dikkate alınabilecek giderler iki farklı yöntemle tespit edilebilmektedir. Bunlar "götürü gider" ve "gerçek gider" yöntemleridir. Bu yöntemlerin seçimi konusunda mükellefler serbest bırakılmışlardır. Ortaya çıkacak vergi yükünü dikkate alarak belirtilen gider usulleri arasında serbestçe tercih yapabilirler.

1. Götürü gider yöntemi

Gider indiriminde birçok kişi tarafından götürü gider yöntemi kullanılmaktadır. Bu yöntemde kira bedelinin %15'lik kısmı doğrudan gider olarak düşülebilmektedir. (Bu oran en son 2016 yılına ilişkin kira gelirlerinin beyanında %25 olarak uygulanmış olup, 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere 7061 sayılı Kanun'la %15'e düşürülmüştür.)

Kazancın bir kısmının istisna olması durumunda (örneğin konut kira gelirlerinin 2020 yılı için 6.600 TL'si gelir vergisinden istisnadır), kira tutarından önce istisnanın düşülmesi ve kalan gelir üzerinden yüzde 15 oranında götürü giderin indirilmesi gerekmektedir.

Örneğin 2020 yılında konut olarak kiraya verilen bir gayrimenkulden 12.000 TL kira alındığını varsayalım. Bu tutardan önce 6.600 TL'lik istisna düşülecek, kalan 6.600 TL üzerinden de yüzde 15 oranında (810 TL) götürü gider indirilecektir. Ödenecek vergi ise istisna ve götürü gider sonrası beyan edilen 4.590 TL (12.000 - 6.600 - 810) üzerinden gelir vergisi tarifesine göre hesaplanacaktır.

İşyerinden elde edilen kiralar için ise herhangi bir istisna tutar söz konusu olmadığından, alınan kiranın %15'i götürü gider olarak düşülerek, kalan tutarın beyan edilmesi gerekmektedir.

Bu yöntemde, gerçekte herhangi bir giderin yapılmamasının önemi olmadığı gibi, gider indirimi için belge temin edilmesine de ihtiyaç bulunmamaktadır. Ancak bu yöntemi kabul edenlerin, 2 yıl geçmedikçe gerçek gider yöntemine dönemedikleri de unutulmamalıdır.

2. Gerçek gider yöntemi

Gerçek gider yönteminde, kira gelirinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 74. maddesinde sayılan ve belgeye dayandırılması gereken giderler indirilebilmektedir.

Ancak beyannamede gerçek giderlerin konut kira gelirinden indirimi sırasında bir hesaplama yapılması gerekir. Bu hesaplamanın nedeni konutlardan elde edilen kiranın belli bir tutarının (2020 yılı için 6.600 TL) gelir vergisinden istisna olmasıdır.

Hasılatın 6.600 TL'si üzerinden vergi hesaplanmadığı için giderlerin de sadece vergiye tabi olan kazançta isabet eden kısmının indirimine izin verilmektedir. Bunun için öncelikle istisna dışı hasılatın, toplam hasılat içerisindeki oranının bulunması gerekmektedir. Toplam giderler, bulunan bu oranla çarpılarak, beyannamede kira gelirlerinden indirilebilecek gider tutarına ulaşılmaktadır.

Örneğin 2020 yılında 20.000 TL konut kirası alan bir kişinin, o yıl yapmış olduğu ve yasaya göre indirilebilir nitelikte olan giderlerinin (gerçek gider) 12.000 TL olduğunu varsayalım. Bu durumda beyannamede kira gelirlerinden indirilebilecek gerçek gider tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır:

Toplam hasılat	20.000 TL
İstisna tutar (-)	6.600 TL
İstisna dışı hasılat	13.400 TL
İstisna dışı hasılatın toplam hasılatı oranı (13.400 / 20.000)	%67
İndirilebilecek gider (12.000 x %67)	8.040 TL

Gerçek gider yönteminde indirilebilecek olan giderlere ilişkin bilgiler aşağıda dikkatinize sunulmaktadır:

a. Kredi faizleri

Kredi ile alınan gayrimenkul kiraya verildiyse, elde edilen kira gelirinden kredi için ödenen faizler düşülebilmektedir. Hatta kredi faizleri gelirinden fazlaysa, bu tutar gider fazlası olarak da kabul edilir. Yani kira gelirinden indirilemeyen bu kısım beyan edilen diğer gelirlerden de düşülebilir.

Yukarıdaki örnekteki konutun kredi kullanarak alındığını, 2020/Ocak-Aralık döneminde yapılmış olan 12.000 TL'lik masrafın da bu krediye ilişkin ödenmiş olan faiz olduğunu varsayalım. Konut olarak kiraya verilen gayrimenkulün kira bedeli olan 20.000 TL'den; öncelikle 6.600 TL'lik istisna düşülecek ve yukarıdaki şekilde hesaplanan 8.040 TL'lik gider de indirildikten sonra kalan 5.360 TL üzerinden 2020 gelir vergisi tarifesine göre 804 TL vergi ödenecektir.

Oysa aynı örnekte götürü gider yöntemine göre indirilebilecek gider 2.010 TL $[(20.000 - 6.600) \times \%15]$ olacaktır. Buna göre istisna ve gider indirimi sonrası kalan 11.390 TL'lik (20.000 - 6.600 - 2.010) matrah üzerinden 2020 gelir vergisi tarifesine göre 1.708,50 TL vergi hesaplanacaktır.

b. Konut alış bedelinin yüzde 5'i

Konut olarak kiraya verilen bir adet gayrimenkulün alış bedelinin %5'i, alındığı yıldan itibaren 5 yıl süre ile gider olarak düşülebilmektedir. Bu gider kalemi amortismanla benzetmekle birlikte, amortisman uygulamasından bağımsız olarak ayrıca dikkate alınabilir.

Örneğin 300.000 TL'ye alıp, yıllık 20.000 TL'ye kiraya verilen bir konuta ilişkin olarak, 300.000 TL'nin %5'i olan 15.000 TL'nin, istisna dışı hasılatı isabet eden kısmı (yukarıdaki örnekteki %67 oranı kullanılmıştır) olan 10.050 TL, beş yıl boyunca her yıl hasılatından indirilebilir. $10.050 \text{ TL'lik tutar, } [(20.000 - 6.600) / 20.000 \times 15.000]$ şeklinde hesaplanmıştır.

Ancak bu şekilde hesaplanan giderin elde edilen kira gelirini aşması durumunda, aşan kısmın diğer gelirlerden indirimi veya gelecek yıllara devretmesi mümkün değildir.

c. Oturulan konutun kirası

Bir diğer gerçek gider kalemi ise sahibi buldukları konutları kiraya verenlerin kira ile oturdukları konut için ödedikleri kira bedelidir. Ödenen bu kiralardan istisna dışındaki kazançta isabet eden kısmı, gerçek gider yöntemi kapsamında hasılatından indirilebilir. Ancak yukarıdaki gibi, bu giderin kira gelirini aşması durumunda, aşan kısmın diğer gelirlerden indirilmesi veya gelecek yıllara devretmesi mümkün değildir.

d. Isı yalıtım giderleri

Kiraya veren tarafından yapılan ve gayrimenkulün iktisadi değerini artırıcı niteliği olan ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik harcamalar kira gelirinden indirilebilmektedir. Diğer taraftan bu harcamaların bir takvim yılı içerisinde amortisman sınırını (1.400 TL) aşması durumunda maliyet olarak dikkate alınabilmesi de mümkündür.

e. Diğer gerçek giderler

Kiraya verilen gayrimenkulle ilgili olmak şartıyla, kira gelirinin beyanında dikkate alınabilecek diğer bazı gerçek gider kalemleri aşağıda yer almaktadır:

- ▶ Aydınlatma, ısıtma, su ve asansör giderleri,
- ▶ Yönetim giderleri,
- ▶ Sigorta giderleri ile ödenen vergi, resim, harç ve şerefiyeler,
- ▶ Amortismanlar (%2),
- ▶ Onarım giderleri, bakım ve idame giderleri,
- ▶ Kiraladıkları mal ve hakları kiraya verenlerin ödedikleri kiralar ve diğer gerçek giderler.

II. Gayrimenkul satış kazançları

Satın alınan gayrimenkulün, gerçek kişiler tarafından ticari faaliyet kapsamı dışında satılmasından sağlanan kazançlar, "değer artış kazancı" olarak kabul edilmektedir. Bu kazançlar normal şartlarda gelir vergisine tabi olmakla birlikte miras kalan ya da bağış olarak edinilen gayrimenkulün satılması halinde, kazanç kaç lira olursa olsun gelir vergisi ödenmesi söz konusu değildir.

A. Elde tutma süresi ve vergilemeye etkisi

Miras veya bağış dışında edinilen (satın alınan, inşa ettirilen vb.) gayrimenkullerin satılması durumunda kazanç üzerinden vergi ödenmemesi için gayrimenkulün en az 5 yıl süreyle elde tutulmuş olması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, gayrimenkullerin 5 yıldan daha az bir süre elde tutulduktan sonra satılması durumunda, prensip olarak elde edilen kazanç üzerinden gelir vergisi ödenmesi gerekir.

Beş yıllık süre gün olarak hesaplanmalıdır. Buna göre örneğin 10 Haziran 2015'te alınan bir gayrimenkulün satışından sağlanan kazançtan gelir vergisi ödenmemesi için en erken 11 Haziran 2020 tarihinde satılması gerekir. Bu tarih veya sonrasında satış yapılması durumunda 5 yıllık süre dolmuş olduğundan, satıştan elde edilen kazancın tutarı ne olursa olsun gelir vergisi ödenmeyecektir.

Buna göre 2020 yılında satılan gayrimenkul;

- ▶ 2014 ve öncesinde alınmışsa, satış kazancının beyan edilmemesi,
- ▶ 2016 ve sonrasında alınmışsa, satıştan sağlanan, istisnayı aşan kazancın beyan edilmesi ve hesaplanan verginin ödenmesi,

gerektiğini söyleyebiliriz.

2015 yılında alınmış olan gayrimenkullerin 2020 yılında satılması halinde ise 5 yıllık sürenin dolup dolmadığına, yani kazancın beyan edilip edilmeyeceğine, yukarıdaki örnekteki gibi alış ve satış tarihlerine gün olarak bakılarak karar verilmesi gerekmektedir.

B. Edinim tarihinin tespiti

Gayrimenkulün alış tarihi, satış kazancı üzerinden vergi ödenip ödenmeyeceğini veya ne kadar vergi ödeneceğini etkilemektedir. Satın alınan ya da kat karşılığı müteahhide verilen arsa nedeniyle edinilen gayrimenkullerin iktisap (edinim) tarihi, tapuya tescil tarihi olarak kabul edilmektedir. Bazen gayrimenkulün tapuya tescilden önce, sahibinin fiilen kullanımına bırakıldığı durumlar da olabilmektedir. Bu durumun tahsis belgesi, teslim tutanakları, su, elektrik, telefon, doğalgaz faturaları ve benzeri belgelerle kanıtlanması halinde, alış tarihi fiilen kullanıma başlama tarihi kabul edilebilmektedir.

Kooperatiflerde ise gayrimenkulün ortağa tahsis edildiği tarih, alım tarihi olarak kabul edilir. Dolayısıyla 5 yıllık sürenin hesaplanmasında bu tarihin esas alınması gerekmektedir.

Cins tashihi, bir taşınmaz malın cinsinin, yapısız iken yapılı veya yapılı iken yapısız hale; bağ, bahçe, tarla vb. iken arsa; arazi iken, bağ, bahçe vb. duruma dönüştürmek için paftasında ve tapu sicilinde yapılan işlem olarak tanımlanmaktadır. Arazi olarak alınan bir gayrimenkulün belediyelerce ifraz ve taksim işlemine tabi tutulduktan sonra satılması halinde, alım tarihi olarak arazinin alındığı tarih değil, belediyenin ifraz işlemi sonucu arsa vasfını kazanarak, cins tashihi yapıldığı tarihin esas alınması gerekmektedir.

Önce kat irtifakı daha sonra da kat mülkiyeti tapusunun alındığı durumda ise gayrimenkulün alım tarihi olarak kat irtifakı tapusunun tarihi dikkate alınır.

C. Endeksleme

Beş yıllık süre dolmadan satılan bir gayrimenkulden sağlanan ve beyan edilmesi gereken kazancın hesaplanması sırasında, enflasyonun etkisinin giderilmesi mümkündür. Buna kısaca "endeksleme" denilmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından her ayın başında bir önceki ayın enflasyon oranının hesaplanmasında kullanılan yurt içi üretici fiyat endeksleri (Yİ-ÜFE) açıklanmaktadır. 2020 yılında satılan gayrimenkullerle ilgili endekslemede bu Yİ-ÜFE'lerin kullanılması gerekir. Ocak/2012-Aralık/2020 dönemine ilişkin Yİ-ÜFE listesi yazımızın sonunda dikkatinize sunulmaktadır.

Gayrimenkulün satıldığı aydan bir önceki ayın endeksi ile alındığı aydan bir önceki ayın endeksi arasındaki artış oranı hesaplanır. Alış bedeli bu oran kadar artırılmak suretiyle yeni bir maliyet bedeli belirlenir. Bu şekilde bulunan yeni maliyet bedeli ile satış bedeli arasındaki farktan, varsa giderler de düşüldükten sonra kalan tutar, net kazanç olarak kabul edilir. Ancak bu uygulamadan yararlanabilmesi için endeks farkının yüzde 10'dan fazla olması şartı vardır. Aksi halde kazancın, satış bedelinden ilk alış bedeli ve giderlerin düşülmesi suretiyle hesaplanması gerekmektedir.

Örneğin 15 Eylül 2018'de 350.000 TL'ye alınan bir gayrimenkul, 5 yıllık elde tutma süresi dolmadan 18 Aralık 2020'de 500.000 TL'ye satıldıysa, kazanç 150.000 TL'dir. Ancak verginin bu tutar üzerinden ödenmesi söz konusu değildir. Birkaç işlem daha yapılması gerekir. Önce endekslemeyle başlayalım:

Ağustos 2018 endeksi (396,62) ile Kasım 2020 endeksi (555,18) arasında artış yaklaşık yüzde 40 oranında gerçekleşmiş. Bu oran yüzde 10'un üzerinde olduğundan endeksleme yapılabilecektir.

350.000 TL'lik alış bedeli, bu oranda artırıldığında endekslenmiş alış bedeli olan 489.922,34 TL'ye (555,18 / 396,62 x 350.000) ulaşılmaktadır. Vergisel açıdan kazanç da 10.077,66 TL (500.000 - 489.922,34) olarak hesaplanacaktır.

D. İstisna uygulaması

Bir gayrimenkulün 5 yıl içerisinde satılmasından sağlanan kazancın 2020 yılı için 18.000 TL'si gelir vergisinden istisnadır. Endeksleme yapılması mümkünse endeksleme sonrası bulunan kazanç, mümkün değilse satış ve alış bedeli arasındaki fark 18.000 TL'den az ise beyanname verilmez, dolayısıyla vergi de ödenmez. Bu tutarı aşan bir kazanç elde edilmesi durumunda

ise aşan kısmın gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilerek, vergisinin ödenmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki örnekte bulunan 10.077,66 TL'lik kazanç, 2020 yılı için geçerli olan 18.000 TL'lik istisnanın altında kaldığından söz konusu kazanç için beyanname verilmesine gerek yoktur.

Aynı örnekte satış fiyatının 550.000 TL olması varsayımına göre satıştan sağlanan kazanç (endeksleme sonrası) 60.077,66 TL (550.000 - 489.922,34) olarak hesaplanacaktı. Bu tutar da 18.000 TL'lik istisnayı aştığı için aşan kısmın, gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekecekti. Buna göre üzerinden vergi hesaplanması gereken tutar yani matrah 42.077,66 TL (60.077,66 - 18.000) olacaktı. Bu tutarın vergisi ise 2020 yılı gelir vergisi tarifesine göre 7.315,53 TL olarak hesaplanmaktadır.

III. Beyanname indirimler, verginin hesaplanması, beyan ve ödeme usulü

A. Beyanname indirimleri

Gelir vergisi matrahının tespitinde, yıllık gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden bazı indirimler yapılabilmektedir. Bu indirim hakkından, 2020 yılına ilişkin beyan edilen gelir ve kazancın türüne bakılmaksızın, gelir vergisi beyannamesi veren tüm mükellefler yararlanabilmektedirler.

Söz konusu indirimlerden en önemlileri ve dolayısıyla en sık karşılaşılanları, ödenen özel sigorta primleri ile eğitim ve sağlık harcamalarıdır.

Bunlar dışında, kamu kurumlarına, kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflara makbuz karşılığı yapılan bağışların bir kısmının (beyan edilen gelirin %5'ine kadar) indirimi de mümkündür. Kamu kurumlarına bağışlanan okul, sağlık tesisi ve ibadethanelere ilişkin olarak yapılan harcamaların ise tamamı beyan edilen gelirden indirilebilmektedir. Aşağıda bu indirim kalemlerinden sadece özel sigorta primleri ve eğitim, sağlık harcamalarına ilişkin indirim konusunda özet açıklamalar yer verilmektedir. Bunlar ve bunlar dışındaki diğer indirim kalemleri Gelir Vergisi Kanunu'nun 89. maddesinde sıralanmaktadır.

1. Özel sigorta primleri

Beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını (2020 yılında 35.316 TL) aşmamak şartıyla; mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortalarına ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primleri, beyanname üzerinde, beyan edilen gelirden indirilebilmektedir.

Ancak bu indirimin yapılabilmesi için aşağıdaki koşullara uyulması gerekmektedir:

- ▶ Sigortanın Türkiye'de kurulu ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması,
- ▶ Prim tutarlarının gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olması,

- ▶ Ücret geliri elde edenlerin ücretlerinin safi tutarının hesaplanması sırasında ayrıca indirilmemiş bulunmasıdır. (Eşlerin veya çocukların ayrı beyanname vermeleri halinde, bunlara ait prim kendi gelirlerinden indirilir.)

2. Eğitim ve sağlık harcamaları

Gelir vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirin %10'unu aşmaması, Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartıyla, mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamaları da beyanname üzerinde, beyan edilen gelirden indirilebilmektedir.

B. Gelir vergisi oranı

2020 yılında elde edilen ücret dışındaki gelirler (menkul kıymet gelirleri, kira gelirleri, ticari kazanç, serbest meslek gibi) dolayısıyla 2021 mart ayında verilecek olan beyannamelerdeki gelir vergisi aşağıdaki tarifeye göre hesaplanacaktır:

Gelir dilimi	Vergi oranı
22.000 TL'ye kadar	% 15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	% 20
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL, fazlası	% 27
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL, fazlası	% 35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL, fazlası	% 40

C. Beyan zamanı

Gerçek kişiler elde ettikleri kira gelirini veya gayrimenkullerinin satışından sağladıkları kazançları, ertesi yılın mart ayının sonuna kadar yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan etmek zorundadırlar.

Buna göre 2020 yılında elde edilen söz konusu gelirlerin; 1 Mart 2021 tarihinden başlamak üzere, 31 Mart 2021 Çarşamba gün sonuna kadar beyan edilmesi gerekmektedir.

D. Beyannamenin verilme şekli

Kira gelirlerine veya gayrimenkul satış kazancına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesi vergi dairesine gidilerek elden verilebilir.

Bu beyannamelerin posta ile gönderilmesi de mümkündür. Taahhütlü posta ile gönderilmesi halinde, beyanname verme tarihi olarak, postaya verildiği tarih kabul edilir. Adi postayla gönderilirse vergi dairesi kayıtlarına girdiği tarih, beyannamenin verilme tarihi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, postadaki gecikmelerden kaynaklanacak sorunlarla karşılaşmamak için, yıllık gelir vergisi beyannamelerinin taahhütlü olarak veya APS ya da kurye ile gönderilmesinde fayda bulunmaktadır.

Gelirleri sadece ücret, gayrimenkul sermaye iradı (GMSİ), menkul sermaye iradı (MSİ) ile diğer kazanç ve iratlardan (DKİ) veya bunların birkaçından veyahut tamamından ibaret olan gelir

vergisi mükellefleri bu gelirlerine ilişkin beyannamelerini, Gelir İdaresi Başkanlığının internet sitesinde yer alan "Hazır Beyan Sistemi" aracılığıyla da verebilmektedirler.

Ücret, kira, MSİ veya DKİ'nin yanı sıra ticari, zirai veya serbest meslek kazancı elde edenlerin Hazır Beyan Sistemi üzerinden beyanname vermeleri mümkün bulunmamaktadır.

Sisteme Başkanlığın internet adresi (www.gib.gov.tr) üzerinden; güvenlik soruları cevaplandırılarak veya İnternet Vergi Dairesi şifreleri kullanılarak giriş yapılabilmektedir.

Hâlihazırda ücret, kira, MSİ ve DKİ gelirlerinden dolayı gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar Hazır Beyan Sistemi aracılığıyla beyanname verebileceği gibi, bu gelirlerine ilişkin olarak ilk defa mükellefiyet tesis ettirerek beyanname verecek olanlar da bu sistem üzerinden beyannamelerini gönderebileceklerdir. Bu sistem aracılığıyla düzenlenip elektronik ortamda onaylanan beyannamelerin içeriğinin doğruluğundan mükellefler sorumludur.

Beyannamelerin Hazır Beyan Sisteminden verilmiş sayılabilmesi için sistem üzerinde onaylama işleminin yapılması gerekmektedir. Onaylama işlemi, beyannamenin verilmesi gereken kanuni sürenin son gününe (31 Mart 2021) kadar tamamlanmalıdır.

E. Verginin ödenme zamanı

Beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinin ilk taksitinin beyan süresinde (mart ayının sonuna kadar), ikinci taksitinin ise temmuz ayının sonuna kadar olmak üzere iki eşit taksitte ödenmesi gerekir.

Buna göre 2020 yılına ilişkin beyan edilen gelirler üzerinden hesaplanan gelir vergisinin;

- ▶ İlk taksitinin 31 Mart 2021 Çarşamba gününe,
- ▶ İkinci taksitinin de 2 Ağustos 2021 Pazartesi (31 Temmuz hafta sonuna geldiği için) gününe,

kadar ödenmesi gerekmektedir.

IV. Örnekler

Örnek 1 (Konut kira geliri, götürü gider):

Bayan (A), sahibi bulunduğu 8 adet konuttan 2020 yılında 220.000 TL kira geliri elde etmiştir. Başka bir geliri ve kiraya ilişkin belgeli gideri bulunmamaktadır.

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

- ▶ Konut kira geliri 2020 yılı için belirlenen 6.600 TL'lik istisna tutarından fazla olduğundan beyan edilmesi gerekmektedir.
- ▶ Bayan (A)'nın 2020 yılında elde ettiği 220.000 TL'lik konut kira geliri, 2020 yılı için geçerli olan 180.000 TL'lik sınırı aştığından, bu gelirin beyanında istisnadan yararlanması mümkün değildir.

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	220.000
İstisna tutar (-)	---
Kalan	220.000
Götürü gider (220.000 x %15) (-)	33.000
Gelir vergisi matrahı (220.000 - 33.000)	187.000
Hesaplanan (ödenecek) gelir vergisi	51.320
120.000 TL için 27.870 TL	
(187.000 - 120.000) x %35 = 23.450 TL	

Örnek 2 (Konut kira geliri, gerçek gider):

2020 yılında aylık 2.000 TL'den 24.000 TL konut kira geliri elde eden mükellef (B)'nin, bu yıl içinde yaptığı indirilebilir nitelikteki giderlerinin toplamı 6.000 TL'dir. Bu kişi 2020 yılı için 6.600 TL olarak uygulanan istisnadan yararlanabilme şartlarını haizdir.

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

Gerçek gider yönteminde, kira gelirinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 74. maddesinde sayılan ve belgeye dayandırılması gereken giderler indirilebilmektedir. Ancak bu giderlerin de sadece vergiye tabi olan kazançta (istisna düşüldükten sonra kalan kazanç) isabet eden kısmının indirilmesi mümkündür. Bunun için öncelikle istisna dışı hasılatın, toplam hasılat içerisindeki oranının bulunması gerekmektedir. Toplam giderler, bulunan bu oranla çarpılarak, beyannameye kira gelirlerinden indirilebilecek gider tutarına ulaşılmaktadır.

Buna göre, beyannameye indirilebilecek gider tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

$$\text{İndirilebilecek gider} = \frac{24.000 - 6.600}{24.000} \times 6.000 = 4.350 \text{ TL}$$

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	24.000
İstisna tutar (-)	6.600
Kalan (24.000 - 6.600)	17.400
İndirilebilecek gider (-)	4.350
Beyan edilecek kira geliri (17.400 - 4.350)	13.050
Gelir vergisi matrahı	13.050
Hesaplanan (ödenecek) gelir vergisi (%15)	1.957,50

Örnek 3 (Konut ve iş yeri kira geliri, götürü gider):

Gerçek kişi (C)'nin 2020 yılında elde ettiği kira gelirleri, bu gelirler üzerinden ilgili kişi veya kurumlarca yapılan stopaj tutarları ve elde edilen net gelirlere ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmiştir. Bu kişinin başka bir geliri ve kiraya ilişkin belgeli gideri bulunmamaktadır (götürü gider yöntemi kullanılacaktır).

Gelir türü	Brüt kira (TL)	Stopaj (TL)	Net kira (TL)
Konut kira geliri	18.000	---	18.000
İşyeri kira geliri	42.000	8.400	33.600
Toplam	60.000	8.400	51.600

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

- Konut olarak kiraya verilen gayrimenkulden 2020 yılında elde edilen 18.000 TL'lik kira geliri, 6.600 TL'lik istisna tutarından fazla olduğundan, istisnayı aşan tutarın (11.400 TL) beyan edilmesi gerekmektedir.
- 2020 yılında elde edilen gelirler toplamı olan 60.000 TL, 2020 yılı için geçerli olan 180.000 TL'lik sınırını aşmadığından, konut kira gelirinin beyanı sırasında 6.600 TL'lik istisnadan yararlanılabilecektir.
- İstisnayı aşan konut kira geliri ile tevkifata tabi tutulmuş olan iş yeri kira gelirinin brüt tutarının toplamı, 2020 yılı için geçerli olan beyan sınırı (49.000 TL) ile karşılaştırılacaktır. Beyan sınırını aşıyorsa, konut kirası için verilecek olan beyannameye iş yeri kira geliri de dahil edilecektir. Toplam beyan sınırının altında kalırsa sadece konut kirası beyan edilecek, iş yeri kira geliri beyannameye dahil edilmeyecektir.
- Götürü gider olarak kira gelirinin %15'ini indirebilecektir.

Beyan sınırı ile karşılaştırma

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	18.000
İstisna tutar (-)	6.600
İstisna sonrası kalan konut kira geliri (1)	11.400
Brüt iş yeri kira geliri (2)	42.000
Beyan sınırı ile karşılaştırılacak toplam gelir (1+2)	53.400

İşyerinden elde edilen stopaj yoluyla vergilendirilmiş (brüt) kira tutarı, tek başına, 2020 yılında 49.000 TL olarak uygulanan beyan sınırının altında kalmaktadır. Ancak iş yeri kira gelirinin beyannameye dâhil edilip edilmeyeceğinin tespiti sırasında, stopaj yolu ile vergilendirilmiş olan iş yeri kira geliri (brüt) ile istisna sonrası kalan konut kira gelirinin toplamının dikkate alınması gerekmektedir. Buna göre 53.400 TL (11.400 + 42.000), 2020 yılı için belirlenen 49.000 TL'lik beyan sınırını aştığından, konut kira geliri dolayısıyla verilen beyannameye, iş yeri kirası da dâhil edilecektir.

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	18.000
İstisna tutar (-)	6.600
İstisna sonrası kalan konut kira geliri (18.000 - 6.600)	11.400
Brüt iş yeri kira geliri	42.000
Toplam GMSİ (11.400 + 42.000)	53.400
Götürü gider (53.400 x % 15) (-)	8.010
Gelir vergisi matrahı (53.400 - 8.010)	45.390
Hesaplanan gelir vergisi 22.000 TL için 3.300 TL (45.390 - 22.000) x % 20 = 4.678 TL	7.978
Yıl içerisinde kesinti yolu ile ödenen vergiler (tevkifat) (-)	8.400
Ödenecek gelir vergisi (7.978 - 8.400)	0
İade alınacak gelir vergisi (8.400 - 7.978)	422

Örnek 4 (Konut kira geliri, özel sigorta primi ve okul ücretinin indirimi):

Bay (D) çalıştığı iş yerinden 2020 yılında stopaj yoluyla vergilendirilmiş 120.000 TL brüt ücret geliri elde etmiştir. Ayrıca konut olarak aylık 3.000 TL'den kiraya verdiği gayrimenkulden de aynı yıl 36.000 TL (3.000 x 12) kira almıştır. Başka geliri olmayan Bay (D) beyan sırasında götürü gider yöntemini kullanmaktadır.

Bay (D) aynı yıl Türkiye'deki bir özel okulda okuyan çocuğu için 30.000 TL okul ücreti ödemiştir. Özel okul kurumlar vergisi mükellefidir ve faturası alınmıştır. Ayrıca aynı yılda kendisi, eşi ve çocukları için 6.000 TL tutarında sağlık sigortası primi ödemiştir. Ödenen primler ücretin safi tutarının tespitinde indirim olarak dikkate alınmamıştır.

Gelirlerin beyanına ilişkin açıklamalar

- Bay (D)'nin 2020 yılında tek işverenden elde ettiği ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücret geliri, 600.000 TL'nin altında olduğundan beyan edilmeyecektir.
- Konut olarak kiraya verilen gayrimenkulden Bay (D)'nin 2020 yılında elde ettiği kira geliri, 6.600 TL'lik istisna tutarından fazla olduğundan beyan edilmesi gerekmektedir.
- 2020 yılında elde edilen gelirler toplamı olan 156.000 TL (120.000 + 36.000), 2020 yılı için geçerli olan 180.000 TL'lik sınırı aşmadığından, kira gelirinin beyanı sırasında 6.600 TL'lik istisnadan yararlanılabilecektir.
- Götürü gider olarak kira gelirinin %15'ini indirebilecektir.

Beyanname indirimleri

- Bay (D) tarafından ödenen 30.000 TL'lik okul ücreti yukarıda sayılan şartları taşıdığından beyan edilen gelirin %10'u ile sınırlı olmak şartıyla, beyanname üzerinde beyan edilen gelirden indirilebilecektir.
- Ödenen 6.000 TL'lik sağlık sigortası primi 2020 yılında uygulanan yıllık asgari ücret tutarından (35.316 TL) az olduğundan, beyan edilen gelirin %15'ine kadar olan kısmı, beyanname üzerinde beyan edilen gelirden indirilebilecektir.

Gelirin beyanı ve ödenecek vergi hesabı

Konut kira bedeli (Gayrisafi hasılat)	36.000
İstisna tutar (-)	6.600
İstisna sonrası kalan konut kira geliri (36.000 - 6.600)	29.400
Götürü gider (29.400 x % 15) (-)	4.410
Beyan edilecek gayrimenkul sermaye iradı (29.400 - 4.410)	24.990
İndirime esas tutar	24.990
Diğer indirimler (-) - Eğitim masrafları (24.990 x % 10 = 2.499) - Sağlık sigortası (24.990 x % 15 = 3.748,50)	6.247,50
Gelir vergisi matrahı (24.990 - 6.247,50)	18.247,50
Hesaplanan (ödenecek) gelir vergisi (15)	2.811,38

Örnek 5 (Gayrimenkul satış kazancı):

Bay (E), 20 Şubat 2018'de 400.000 TL'ye bir daire satın almış ve bu evde oturmuştur. Mali sıkıntıya düştüğü için söz konusu daireyi 5 yıllık süreyi beklemeden 20 Kasım 2020'de 700.000 TL'ye satmıştır.

Veriler

Alış tarihi	20.02.2018
Alış tutarı	400.000 TL
Satış tarihi	20.11.2020
Satış tutarı	700.000 TL
Alış tarihinden 1 ay önceki Yİ-ÜFE (Ocak 2018)	319,60
Satış tarihinden 1 ay önceki Yİ-ÜFE (Ekim 2020)	533,44

Endeksleme ve ödenecek gelir vergisi hesabı

Endeksleme uygulamasından yararlanabilmesi için endeks farkının yüzde 10'dan fazla olması şartı vardır. Ocak 2018 endeksi (319,60) ile Ekim 2020 endeksi (533,44) arasındaki artış %66,91 oranında olduğundan, Bay (E) vergilendirilecek gayrimenkul satış kazancını hesaplarken endeksleme uygulamasından yararlanabilecektir.

Endekslenmiş maliyet bedeli (533,44 / 319,60 x 400.000)	667.634,54 TL
Gayrimenkul satış kazancı (700.000 - 667.634,54)	32.365,46 TL
Gelir vergisinden istisna tutar (-)	18.000,00 TL
Beyana tabi gayrimenkul satış kazancı (32.365,46 - 18.000)	14.365,46 TL
Gelir vergisi matrahı	14.365,46 TL
Hesaplanan (ödenecek) gelir vergisi (%15)	2.154,82 TL

TUİK Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Listesi

Dönem	Yİ-ÜFE	Dönem	Yİ-ÜFE	Dönem	Yİ-ÜFE
Ocak 2012	203,10	Ocak 2015	236,61	Ocak 2018	319,60
Şubat 2012	202,91	Şubat 2015	239,46	Şubat 2018	328,17
Mart 2012	203,64	Mart 2015	241,97	Mart 2018	333,21
Nisan 2012	203,81	Nisan 2015	245,42	Nisan 2018	341,88
Mayıs 2012	204,89	Mayıs 2015	248,15	Mayıs 2018	354,85
Haziran 2012	201,83	Haziran 2015	248,78	Haziran 2018	365,60
Temmuz 2012	201,20	Temmuz 2015	247,99	Temmuz 2018	372,06
Ağustos 2012	201,71	Ağustos 2015	250,43	Ağustos 2018	396,62
Eylül 2012	203,79	Eylül 2015	254,25	Eylül 2018	439,78
Ekim 2012	204,15	Ekim 2015	253,74	Ekim 2018	443,78
Kasım 2012	207,54	Kasım 2015	250,13	Kasım 2018	432,55
Aralık 2012	207,29	Aralık 2015	249,31	Aralık 2018	422,94
Ocak 2013	206,91	Ocak 2016	250,67	Ocak 2019	424,86
Şubat 2013	206,65	Şubat 2016	250,16	Şubat 2019	425,26
Mart 2013	208,33	Mart 2016	251,17	Mart 2019	431,98
Nisan 2013	207,27	Nisan 2016	252,47	Nisan 2019	444,85
Mayıs 2013	209,34	Mayıs 2016	256,21	Mayıs 2019	456,74
Haziran 2013	212,39	Haziran 2016	257,27	Haziran 2019	457,16
Temmuz 2013	214,50	Temmuz 2016	257,81	Temmuz 2019	452,63
Ağustos 2013	214,59	Ağustos 2016	258,01	Ağustos 2019	449,96
Eylül 2013	216,48	Eylül 2016	258,77	Eylül 2019	450,55
Ekim 2013	217,97	Ekim 2016	260,94	Ekim 2019	451,31
Kasım 2013	219,31	Kasım 2016	266,16	Kasım 2019	450,97
Aralık 2013	221,74	Aralık 2016	274,09	Aralık 2019	454,08
Ocak 2014	229,10	Ocak 2017	284,99	Ocak 2020	462,42
Şubat 2014	232,27	Şubat 2017	288,59	Şubat 2020	464,64
Mart 2014	233,98	Mart 2017	291,58	Mart 2020	468,69
Nisan 2014	234,18	Nisan 2017	293,79	Nisan 2020	474,69
Mayıs 2014	232,96	Mayıs 2017	295,31	Mayıs 2020	482,02
Haziran 2014	233,09	Haziran 2017	295,52	Haziran 2020	485,37
Temmuz 2014	234,79	Temmuz 2017	297,65	Temmuz 2020	490,33
Ağustos 2014	235,78	Ağustos 2017	300,18	Ağustos 2020	501,85
Eylül 2014	237,79	Eylül 2017	300,90	Eylül 2020	515,13
Ekim 2014	239,97	Ekim 2017	306,04	Ekim 2020	533,44
Kasım 2014	237,65	Kasım 2017	312,21	Kasım 2020	555,18
Aralık 2014	235,84	Aralık 2017	316,48	Aralık 2020	568,27

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Soon or later taxes coming for crypto assets

When the era we live in has become "Industry 4.0", virtual reality is fashioned. In this environment, money also becomes digital. The market capitalisation and trading volume of cryptocurrencies is proof of this. According to www.tradingview.com, the total cryptocurrency volume reached 272,850 billion and the total market value reached \$ 929,000 billion as of 6.1.2021.

As a tool for value and exchange in goods and services trade, money carries an economic value attributed to it. Through money, the value of assets can be measured, liquidity is provided, and asset values can be preserved. However, despite the market value and volume of cryptocurrencies, virtual currencies have not yet been able to replace government-issued money (especially hard currencies). The reason for that is the confidence in creation, preservation and exchange of virtual money is not yet at the level of central banks.

Also, it is seen that crypto currencies are not similar to the currencies in the international system.

In an OECD publication dated 12.9.2020 and named "Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues", it is indicated that crypto assets and especially virtual currencies are developing rapidly and tax policy makers are at the first stage of evaluating these assets. In this publication, it is stated that G20 leaders and finance ministers have called on international institutions to analyze the risks posed by crypto financial assets and although the general framework on this issue is so essential, the issues of tax policy and smuggling of crypto financial assets have not been investigated to a great extent.

The fact that the automatic exchange of financial account information does not include "crypto financial asset" information makes it difficult to fight tax evasion and financial crimes particularly.

Many countries allow cryptocurrencies to be used in the purchase and sale of goods and services. However, although many countries emphasize the risks, it is not stated that the use of crypto assets is illegal. Their legality is accepted explicitly or implied through publishing taxation guidelines on the income acquired from them. Crypto or virtual currency is not included in any legislation in Turkey.

According to the OECD publication, in terms of direct taxes, some countries adopt a taxation approach to crypto financial assets as intangible assets, financial instruments, commodities/virtual commodities, money, legal payment method or without specifying a definition. In many countries, the acquisition of virtual currencies obtained from crypto mining is defined as a taxable event and revenue (real person or legal) is considered to be obtained based on their market value.

In terms of indirect taxes (VAT), the determination of the taxable event in the purchase and sale of virtual currencies has difficulties and differences according to countries.

The OECD publication points out that Turkey is among the 50 countries that responded to the questionnaire on direct taxes and VAT, however it was not included in the countries with a taxation approach unveiled. There is no legal framework and regulation related to the crypto money available in Turkey including the tax legislation.

As explained in the "New Economic Program for the 2021-2023 Period", regulation is expected on crypto financial assets regarding their "acquisition, purchase, sale and transfer" transactions in terms of "wealth, direct (income and corporate tax) and indirect (VAT) taxes" between 2021 and 2023.

Therefore, until a regulation is introduced, income from the trading of crypto financial assets is not taxable and the legal basis for taxation of income from assets such as bitcoin without changes in tax and other laws will be missing.

This is the summary of the article published in the Economist magazine's issue 2021/1, dated 10.01.2021.

Taxation of the income acquired through rental revenues and real estate sale in 2020

Taxpayers deriving business profits and independent personal service gains must file tax returns annually, regardless of whether there is income or not. The same does not apply to other taxpayers. For example, individuals who rent or sell their real estate must file tax returns only for the year when rents are collected or the sale is performed.

In this article, we will discuss the taxation of incomes derived in 2020 from residential property or offices outside of the scope of commercial activity, under two main titles (rental income and gains on sales).

I. Taxation of rental incomes

A. Rental income from residential property

TL 6.600 of the rental income derived in 2020 from real estate rented as residence is exempt from income tax. Tax returns do not have to be filed; in case an income less than this amount is gained.

However, in cases where a revenue exceeding the exemption limit is gained but not declared or is declared deficiently, the exemption may not be enjoyed. Furthermore, those who are obliged to declare their commercial, agricultural or professional profits with annual tax returns may not benefit from this exemption either.

On the other hand, of those who derive rental income from residential property exceeding the exemption amount of TL 6.600 in 2020, the total gross amount of whose incomes (wages, income from securities, income from real estate and other gains and revenues) exceeds TL 180.000 may not benefit from this exemption either, regardless of their being subject to declaration or not.

In case taxpayers who are entitled to an exemption gain rental income from residential property exceeding the exemption amount in 2020, firstly the exemption amount (TL 6.600) is deducted from the gross revenue, and then the amount which should be taxed (tax base) is calculated by deducting the expenses (actual or lump-sum expenses).

The income tax payable is calculated by applying the tax rates shown in the income tax tariff effective in the year 2020 to this amount.

B. Rental income from offices

In the declaration of rental incomes from offices that are subjected to withholding tax, there is a "declaration limit" determined separately for each year. This limit is TL 49.000 for rental incomes from offices derived in 2020.

Accordingly, if the gross amount of the rental incomes derived in 2020 subjected to withholding tax, is lower than TL 49.000, these incomes do not need to be declared. However, while benchmarking aforementioned declaration limit of TL 49.000, the total amount of other declarable incomes from marketable securities should be taken into account in addition to the incomes mentioned above.

In case the gross rental income from the office exceeds the declaration limit, the whole income should be declared. The expenses would be deducted from the amount in question using one of the methods of lump-sum expense or actual expense, depending on the income recipient's preference in order to reach the tax base.

The taxes withheld within the year by the tenant may be deducted from the income tax calculated, according to the income tax tariff over the mentioned amount.

On the other hand, we would also like to remind you that over the rent of the real estate rented as an office to taxpayers deriving business profits taxed under the simple procedure, income tax withholding is not applied by these taxpayers. The declaration limit for such rental incomes that are not subject to tax withholding or exemption application is TL 2.600. All office rental incomes exceeding this amount in 2020 (that are not subject to withholding tax) need to be declared.

C. In cases where office and house rental incomes are combined

If rent is received both from a residential property and an office, first of all, whether the house rent will be declared should be checked. Accordingly, if the house rents collected in 2020 by taxpayers in the scope of the exemption exceed TL 6.600, the income exceeding this amount should be declared.

If the total gross amount of the rental income from office that is subjected to withholding and residential rental income exceeding the exemption exceeds the declaration limit of TL 49.000, the office rental income should also be included in this declaration. On the other hand, if the total amount is less than TL 49.000, only residential rental income shall be declared and office rental income shall not be included in this declaration.

In case a tax return is submitted due to rental incomes exceeding the exemption or declaration limit above, one of the methods of lump-sum or actual expense would be selected to calculate the net revenue, depending on the income recipient's preference and tax would be calculated over this amount according to the income tax tariff.

When office rental incomes are declared, taxes withheld throughout the year by the tenant would be deducted from the tax calculated on the tax return.

D. Expenses to be deducted from rental income

Expenses that may be taken into account in the determination of the declared rental income can be determined using two different methods, which are "lump sum expense" and "actual expense" methods. Taxpayers may choose the method they prefer.

1. Lump-sum expense method

In this method, 15% of the rent can be deducted directly as expense.

If the income is partly exempt (for example, TL 6.600 of residential rental incomes is exempt from income tax for the year 2020), the exemption should first be deducted from the rent amount and the 15% lump-sum expense should be deducted from the remaining income.

Since there are no exempt amounts for rents received from offices, 15% of the rent should be deducted as lump-sum expense and the remaining amount should be declared.

It should be taken into account that those who select this method may not revert to the actual expense method before 2 years.

2. Actual expense method

In the actual expense method, expenses that are listed in the article 74 of the Income Tax Law and that must be based on documents are deductible.

However, since TL 6.600 of the revenue is exempt from tax in case of residential rental income, the part of the expenses corresponding only to the taxable gains should be calculated and deducted from the income.

Information regarding expenses deductible in the actual expense method is brought to your attention below:

a. Loan interests

If the real estate acquired with a loan is rented, the interests paid for the loan can be deducted from the rent income derived. As a matter of fact, if the loan interests exceed the rent income, this amount is deemed as surplus expense, which means that this part, which cannot be deducted from the rent income, can be deducted from other incomes declared.

b. 5% of the house purchase price

5 % of a real estate purchase price as a residence can be deducted as expense for 5 years as of the year of acquisition. However, if the expense calculated in this way exceeds the rent income derived, the exceeding part may not be deducted from other incomes or carried forward to following years.

c. Rent of houses occupied

Another actual expense item on the other hand is the rent paid by those who rent the houses they own and pay rent for another house they live in. The part of these rents corresponding to the non-exempt gains can be deducted from the revenue in accordance with the actual expense method. However, as explained above, if the expense exceeds the rent income, the exceeding part may not be deducted from other incomes or carried forward to following years.

d. Thermal insulation expenditures

Expenditures intended to ensure thermal insulation and energy saving which provides a feature of increasing the real estate's economical value made by the leaser may be deducted from rental income. On the other hand, in the circumstance that these expenditures exceed the amortization limit (TL 1.400) in a single calendar year, considering them as a cost is also possible.

e. Other actual expenses

Some other actual expense items that can be taken into account in the declaration of rental income, provided that they are related with the real estate rent, are as follows:

- ▶ Lighting, heating, water and elevator expenses,
- ▶ Management expenses,
- ▶ Taxes, duties, fees and goodwill paid along with insurance expenses,
- ▶ Depreciation (2%),
- ▶ Repair and maintenance expenses,
- ▶ Rents and other actual expenses paid by those who lease the property and rights they rent.

II. Real estate sales profits

Gains derived from the sale of the real estate purchased, outside of the scope of the commercial activity by real persons, are deemed as "capital gains". Under normal circumstances, these gains are subject to income tax, but income tax shall not be paid regardless of the amount of the income, in case of sale of real estate that is acquired through inheritance or donation.

A. Time of retention and its effect on taxation

In order not to pay taxes over the income in case of sale of real estate acquired through means other than inheritance or donation (acquired, constructed, etc.), the real estate must have been retained for at least 5 years. In other words, in case the real estate is sold after being retained for less than 5 years, income tax must be paid over the gains derived in principle. The five-year period is calculated in days.

B. Indexation

The effect of inflation can be eliminated during the calculation of the gains that are generated from real estate sold before expiration of the five-year period and that must be declared. This is briefly called as "indexation". The Turkish Statistical Institute (TSI) announces the domestic producer's

price indexes (D-PPI) used in the calculation of the inflation of the previous month, at the beginning of each month. These D-PPIs must be used in the indexation relating to real estate sold in 2020.

The rate of increase between the index of the month prior to the month when the real estate is sold and the index of the month prior to the month it is purchased is calculated. A new cost price is determined by increasing the purchase price at this rate. The amount remaining after deducting the expenses, if any, from the difference between the new cost price and the sales price calculated in this way is deemed as net profit. However, the index difference must be more than 10% in order to benefit from this implementation. Otherwise, the profit must be calculated by deducting the initial purchase price and expenses from the sales price.

C. Exemption implementation

TL 18.000 (for 2020) of the gains generated from the sale of a real estate in 5 years is exempted from income tax. Tax return shall not be submitted and therefore tax shall not be paid, in case the gains calculated after indexation, if indexation is possible, or the difference between the sales and purchase price, if indexation is not possible, is less than TL 18.000.

If gains exceeding this amount are generated, the exceeding part should be declared with an income tax return and the related tax should be paid.

III. Tax rate, declaration and payment

A. Income tax rate

Income tax on the tax returns to be submitted in March 2021 for the non-wage income (security income, rental income, commercial earnings, self-employment) derived in 2020 will be calculated in line with the below tariff:

Income bracket	Tax rate
Up to TRL 22.000	15%
For TRL 49.000; for the first TRL 22.000, TRL 3.300, for above	20%
For TRL 120.000; for the first TRL 49.000, TRL 8.700, for above	27%
For TRL 600.000; for the first TRL 120.000, TRL 27.870, for above	35%
For more than TRL 600.000, for TRL 600.000, TRL 195.870, for above	40%

B. Time of declaration

Real persons must declare the rental income they derive or the gains they generate from the sales of real estate, with an annual income tax return until the end of March in the following year.

Accordingly, the relevant income derived in 2020 should be declared by Wednesday, 31 March 2021 starting from 1 March 2021.

C. Method of filing the tax return

The annual income tax return for rent incomes or real estate sales profit can be filed manually by going to the tax office. These tax returns may be sent by mail as well.

The tax return for the concerning income may also be submitted electronically via the "Ready Declaration System" implemented since 1 March 2016.

Accordingly, income taxpayers whose incomes are comprised only of salary, rent income, income from securities and other gains and revenues or several or all of these items may submit their declarations pertaining to such incomes through the "Prepared Declaration System" which is prepared in advance by the Revenue Administration and then submitted to the approval of taxpayers.

Taxpayers may log in the system via the Administration's website (www.gib.gov.tr) by replying to the security questions or by using their Internet Tax Office passwords.

D. Payment time of the tax

The first installment of the income tax calculated on the tax return must be paid in two equal installments, the first one by the end of March and the second one by the end of July.

Accordingly, the first and second installments of the income tax calculated on incomes declared for 2020 must be paid:

- ▶ By Wednesday, 31 March 2021
- ▶ By Monday, 2 August 2021 respectively.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Ocak ayı “Gümrükte Gündem”i belirleyen başlıca gelişmeler, ithalatta ilave gümrük vergisi uygulamasına ilişkin düzenlemeler yapılması ve Türkiye ile Birleşik Krallık arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması metninin Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı ve Birleşik Krallık tarafından yayımlanması olmuştur.

Bunların yanı sıra, AB ve Güney Kore menşeli bazı çelik ürünlerine yönelik dumping soruşturması açılmış ve Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması Cumhurbaşkanlığına onaylanmıştır.

Yukarıda bahsi geçen konulara ilişkin detaylı yazıları ve ocak ayına dair diğer öne çıkan gümrük ve uluslararası ticaret konularını aşağıdaki yazımızda bulabilirsiniz.

1. İthalatta ilave gümrük vergisi uygulamasına ilişkin düzenlemeler yapıldı.

31.12.2020 tarihli 3. mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan 3351 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile muhtelif ürünlerin ithalinde uygulanmakta olan ilave gümrük vergisine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre, 35 farklı Cumhurbaşkanlığı veya (mülga) Bakanlar Kurulu Kararıyla düzenlenmiş olan İlave Gümrük Vergisi uygulaması 3351 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında birleştirilmiştir ve bahse konu 35 Karar yürürlükten kaldırılmıştır.

Bahse konu Karar eki olup İGV uygulamasına tabi eşya ve vergi oranlarını gösterir listenin incelenmesinde, 31.12.2020 tarihi itibarıyla İGV uygulanmakta olan ürünlerin yeni listede de mevcut olduğu, istisnaları bulunmakla birlikte, 2430 sayılı İthalat Rejim Kararına Ek Karar kapsamında önce 30.09.2020, daha sonra ise 31.12.2020 tarihine kadar geçici süreyle uygulanan nispeten yüksek İGV oranı uygulamasına son verildiği anlaşılmaktadır.

İGV’ye ilişkin muhtelif Kararlar kapsamında düzenlenmiş olan usul ve esaslar 3351 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararında muhafaza edilmiştir.

Bu çerçevede, Karara ekli tablolarda yer alan ve A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde ithal edilen AB ve Türk menşeli olmayan eşyadan “Diğer Ülkeler” sütununda belirtilen oran üzerinden İGV alınacak olup Türkiye’nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli eşyadan tercihli menşenin tevsiki halinde ilave gümrük vergisi tahsil edilmeyecektir.

Öte yandan, Karara ekli tablolarda yer alan ürünlerin;

- ▶ Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilerek işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmesi halinde varsa telafi edici verginin hesaplanmasında,
- ▶ Karar kapsamındaki ürünlerin İthalat Rejim Kararı eki listelerdeki gümrük vergisi oranı üzerinden vergi tahsilatı yapılarak gümrük gözetimi altındayken A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenerek AB’ye üye ülkelere ihraç edilmesi halinde,
- ▶ Karar kapsamındaki eşyanın aynı zamanda İthalat Rejim Kararına ekli V veya VI sayılı listede yer alması durumunda ve
- ▶ İthalat Rejim Kararında nihai kullanım mevzuatı kapsamında ithal edilmesi halinde gümrük vergisi sıfır olarak uygulanan eşyaya, bu Karar kapsamında da aynı amaçla ithal edilmesi halinde,

Karar uygulanmayacaktır.

Ayrıca, 1 Ocak 2021 tarihinden önce Türkiye'ye sevk edilmek üzere bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış olan ve A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen Birleşik Krallık çıkışlı AB, Türkiye, Birleşik Krallık ve Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli eşyaya, 28.02.2021 tarihine kadar (bu tarih dahil) ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin tescil edilmesi halinde bu Karar kapsamındaki vergiler uygulanmayacaktır.

Benzer şekilde, 1 Ocak 2021 tarihinden önce Türkiye'ye sevk edilmek üzere bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış Birleşik Krallık çıkışlı veya menşeli eşya, Türkiye ile Birleşik Krallık arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasına uyum kapsamında yayımlanacak olan düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar, bu Karar eki listelerde "Diğer Ülkeler" sütunundaki gümrük vergisi doğrultusunda teminat alınarak ithalat yapılacaktır.

Bu Karar 01.01.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2. Türkiye - Birleşik Krallık STA'sı yürürlüğe girinceye dek ithalatta uygulanacak teminata ilişkin yazı yayımlandı.

Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine gönderilen 04.01.2021 tarih ve 60298504 sayılı yazıda, Türkiye ile Birleşik Krallık arasında 29 Aralık 2020 tarihinde imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında tercihli ticarete konu olacak eşyaya ilişkin işlemlerin Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün 30.12.2020 tarih ve 60221855 sayılı yazısında yer verildiği hatırlatılmış ve bu yazı çerçevesinde;

► Birleşik Krallık Serbest Ticaret Anlaşması kapsamındaki Birleşik Krallık çıkışlı ve menşeli eşya ithalatında uluslararası anlaşma kodunun "Birleşik Krallık (BK)" seçilmesi ve geçerli bir "Menşe Beyanı"nın (0842 doküman kodlu) gümrük idaresine ibraz edilmesi halinde, eşyaya ilişkin olarak "Diğer Ülkeler"e uygulanan kanuni vergi oranları üzerinden teminat alınması;

► Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün 30.12.2020 tarih ve 60221855 sayılı yazısında yer verilen Yönetmeliğin yayınlanmasının ardından, bu tür işlemlerin Yönetmeliğe uygunluğunun değerlendirilerek, uygun ise teminatın çözülmesi, uygun olmayan durumlarda ise irad kaydedilmesi, şeklinde işlem tesis edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

3. İmzalanan Serbest Ticaret Anlaşması metni Birleşik Krallık tarafında yayımlandı.

31.12.2020 tarihli duyuru ile Türkiye ile Birleşik Krallık arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın İngilizce metni Birleşik Krallık hükümetinin resmi internet sitesinden yayımlanmıştır. Türkiye tarafındaki süreç devam etmektedir.

Anlaşmada öne çıkan konuların detayına aşağıda yer verilmiştir.

a. Anlaşmanın kapsamı

- Eşya Ticareti: Tercihli tarifeler, kotalar, menşe kuralları ve sıhhi ve bitki sağlığı önlemleri ile ilgili hükümler
- Gümrük ve Ticaretin Kolaylaştırılması: Taraflar arasındaki ticaretle ilgili diğer kanun ve yönetmelikler ile genel idari düzenlemeler
- Fikri Mülkiyet: Tarafların haklarının yeterli ve etkili bir şekilde korunması ve uygulanmasına ilişkin hükümler
- Devlet İhaleleri: Tarafların kendi piyasalarının karşılıklı olarak açılması hakkında istişareler
- Ticarete Teknik Engeller: Ticaret ve ortaklık anlaşmalarındaki hükümler, ürünler için teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmeleri ile ilgili hükümler
- Rekabet: Ticaret anlaşmalarındaki rekabet ile ilgili hükümler, ilgili taraflar içinde faaliyet gösteren işletmeler için açık ve adil rekabetin sağlanmasına ilişkin hükümler
- Ticarete İyileştirmeler: Anti dumping ve telafi edici vergiler ile ilave vergiler ve uygulamalar kapsamındaki hükümler
- Uyuşmazlık Çözümü: Taahhütleri yerine getirmek ve gelecekte ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkları çözme kapsamındaki hükümler.

b. Eşya ticaretine ilişkin düzenlemeler

Anlaşma, istisnaları bulunmakla birlikte, temel olarak 25 ila 97'inci fasıllarda yer alan sanayi ürünlerini kapsamakta ve taraf menşeli bu ürünlerin taraflar arasındaki ticarete gümrük vergilerinin ortadan kaldırılmasını öngörmektedir.

Anlaşmada ayrıca, 1 ila 24'üncü fasıllarda yer alan tarım ürünlerine uygulanan gümrük vergilerinin indirilmesi veya tamamen kaldırılmasına yönelik düzenlemeler mevcuttur.

c. Eşyanın menşei ve menşe ispat belgesi

Anlaşma hükümlerinden yararlanacak taraf ülkeler menşeli eşyaya ilişkin temel düzenlemeler Anlaşma eki Menşe Kuralları ile Menşe Prosedürlerine İlişkin Protokol'de yer almaktadır.

Türkiye'den Birleşik Krallığa veya Birleşik Krallık'tan Türkiye'ye ithalat yaparken tercihli tarifelerden yararlanmak için, ithalatçının eşyanın menşe kurallarına uygun olarak taraf menşeli olduğunu gösteren ve ihracatçı tarafından düzenlenmiş olan "Menşe Beyanı"ni ibraz etmesi gerekmektedir.

Protokolde, Menşe beyanının, menşeli ürünün tanımlanmasına olanak verecek kadar ayrıntılı olması ve fatura veya başka herhangi bir ticari belgede veya bu belgelere ekli olarak düzenlenmesi gerektiği düzenlenmiştir. Ayrıca tarafların, bir menşe beyanının ihracatçıdan ithalatçıya doğrudan elektronik olarak gönderilmesine izin vereceği ve bu gibi durumlarda elektronik imza veya kimlik kodlarının kullanılacağı belirtilmiştir.

Usulüne uygun bir menşe beyanı, ithalatçı ülke daha uzun bir süre öngörmediği sürece, kural olarak düzenlendiği andan itibaren 12 ay süreyle geçerli olacaktır.

Taraflardan her biri, bir menşee beyanının;

a. Menşeli eşyanın taraf ülkeye yapılan tek bir sevkiyatına ilişkin olarak veya;

b. 12 ayı geçmemek üzere, menşee beyanında belirtilen dönem içerisinde menşeli aynı eşyanın birden fazla sevkiyatına ilişkin olarak,

uygulanmasını sağlayacaktır.

Böylece, Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmalarında ilk kez, bir tercihli menşee ispat belgesinin belirli bir dönemde gerçekleştirilecek birden fazla sevkiyatı kapsayacak şekilde düzenlenebilmesine olanak sağlanmış olmaktadır.

d. Menşee kümülasyonu

Anlaşma eki Menşee Kuralları ile Menşee Prosedürlerine İlişkin Protokol, Protokolde öngörülen diğer anlaşmaların da imzalanarak süreçlerin tamamlanması koşuluyla, taraflar arasındaki tercihli ticarete AB, İsviçre (Lihtenştayn dahil), Norveç, İzlanda, Cezayir, Mısır, İsrail, Ürdün, Lübnan, Fas, Batı Şeria ve Gazze Şeridi, Suriye, Tunus, Arnavutluk, Bosna Hersek, Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Kosova, Faroe Adaları, Moldova, Gürcistan ve Ukrayna menşeli girdilerin Türkiye veya Birleşik Krallık'ta menşee kümülasyonuna tabi tutulmasına ilişkin hükümler içermektedir.

Ayrıca, 50 ila 63'nü fasıllarda yer alan tekstil ürünleri hariç olmak üzere, Avrupa Birliğine üye ülkeler, Norveç ve İzlanda'da yapılan işlem ve işçiliğin Türkiye veya Birleşik Krallık'ta yapılmış sayılmasına olanak sağlayacak hükümler Protokol'de yer almaktadır. "Tam Kümülyasyon" olarak kabul edilen bu uygulama, eşyaya tercihli menşee statüsü kazandırmada ihracatçılara kolaylık sağlamaktadır.

4. Birleşik Krallık ile İmzalanan Serbest Ticaret Anlaşması metni Ticaret Bakanlığı'na yayımlandı.

Türkiye ile Birleşik Krallık arasında 29.12.2020 tarihinde imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın Türkçe ve İngilizce metinleri Ticaret Bakanlığının web sitesinde yayımlandı.

5. AB ve Güney Kore menşeli bazı çelik ürünlerine yönelik dumping soruşturması açıldı.

9 Ocak 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2021/4) ile AB ülkeleri veya Güney Kore menşeli olup aşağıda sayılan gümrük tarife pozisyonları altında sınıflandırılan "Alaşımli veya alaşımsız, (plakaj hariç) herhangi bir kaplama işlemine tabi tutulmamış sıcak haddelenmiş yassı çelik" ürünlerine yönelik bir dumping soruşturması açılmıştır:

GTİP	
1	7208.10.00
2	7208.25.00
3	7208.26.00
4	7208.27.00
5	7208.36.00
6	7208.37.00
7	7208.38.00
8	7208.39.00
9	7208.40.00
10	7208.52.10
11	7208.52.99
12	7208.53.10
13	7208.53.90
14	7208.54.00
15	7211.13.00
16	7211.14.00
17	7211.19.00
18	7212.60.00
19	7225.19.10
20	7225.30.10
21	7225.30.30
22	7225.30.90
23	7225.40.15
24	7225.40.90
25	7226.91.20
26	7226.91.91
27	7226.91.99

Tebliğ'de, ilgili eşyanın normal değeri ile ihraç fiyatının, fabrika çıkış aşamasında karşılaştırıldığı; AB ve Güney Kore menşeli ürünler için hesaplanan dumping marjlarının ihmal edilebilir oranın üzerinde olduğu bildirilmiştir.

Tebliğ'de ayrıca, maddi zarar/maddi zarar tehdidi iddiasının incelendiği; başvuru aşamasında sunulan deliller ve ithalata ilişkin resmi istatistikler esas alınarak yapılan tespitler ışığında, dumpingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde maddi zarara/zarar tehdidine yol açtığı değerlendirildiği ifade edilmiştir.

Soruşturma konusu ürünün ihracatçısı, yabancı üreticisi, ithalatçısı, üye çoğunluğu bunlardan oluşan meslek kuruluşları, ihracatçı ülke hükümeti, benzer malın Türkiye'deki üreticisi, üye çoğunluğu benzer malın Türkiye'deki üreticilerinden oluşan meslek kuruluşları ilgili taraflar olarak kabul edilecektir. Tebliğde belirtilen süreler içerisinde soru formlarını cevaplamak veya görüşlerini sunmak suretiyle kendilerini yetkili mercie bildirenler, soruşturmada ilgili taraf olarak dikkate alınacaktır.

Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilir.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

6. Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması Cumhurbaşkanlığına onaylandı.

25 Şubat 2020 tarihinde Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanan ve 7260 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Tercihli Ticaret Anlaşması, 19 Ocak 2021 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararıyla onaylanmıştır.

a. Anlaşmanın kapsamı

Anlaşma, Akit Tarafların ekonomik kalkınma seviyelerini, dış ticaretinin seyrini, ticaret ve tarife politikalarını göz önünde bulundurarak; Akit Tarafların eşit olarak faydalanması amacıyla, avantajların mütekabiliyeti ilkesi uyarınca uygulanacaktır.

Anlaşmanın hükümleri, Akit Taraflar arasında, bu Anlaşmanın Ek-1-A ve Ek-1-B’sinde belirtilen, Akit Taraflar menşeli ürünlere ilişkin mal ticaretine uygulanacaktır.

Anlaşma eki Ek-1-A ve Ek-1-B’nin incelenmesinde; anlaşma kapsamında tercihli tarife uygulanacak malların 4 ila 22’inci fasılda sınıflandırılan bazı tarım ürünleri olduğu görülmektedir.

b. Menşe kuralları

Anlaşma kapsamındaki mallar taraf ülkeler arasında doğrudan nakledilerek ithal edilmeleri ve aşağıda belirtilen menşe koşullarından birini karşılamaları halinde tercihli muameleye tabi olacaktır:

- ▶ Tamamen Akit Tarafta üretilen veya elde edilen eşya,
- ▶ Akit Tarafta yeterli işçilik veya işleminden geçirilmiş olması kaydıyla, söz konusu Akit Tarafta tamamen elde edilmemiş girdiler ihtiva ederek o Akit Tarafta elde edilen eşya.

c. Menşe ispat belgesi

Yukarıda belirtilen gereklilikleri sağlayan menşeli eşya, ithalatçı Akit Taraf gümrük idarelerine “TR-AZ Menşe İspat Belgesi”nin ibrazı üzerine Anlaşma’daki tavizlerden yararlanır.

TR-AZ Menşe İspat Belgesi düzenlenme tarihinden itibaren on ay süreyle geçerli olup bu süre zarfında ithalatçı ülkenin gümrük idarelerine ibraz edilmeleri gerekmektedir.

d. Yürürlüğe giriş

Anlaşma, Akit Tarafların her birinin, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için milli mevzuatında gerekli görülen tüm işlemlerin tamamlandığını teyit eden son yazılı bildirimim diplomatik kanallar vasıtasıyla ulaştığı tarihten sonraki ikinci ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

7. Cep telefonları ile ilgili güncel dış ticaret düzenlemeleri

08.05.2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe giren İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2020/6) ile, 8517.12.00.00.11 GTİP’inde sınıflandırılan “Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları” cinsi eşyadan birim gümrük kıymeti 200 ABD Doları/Adet’ten düşük olanların ithalinde gözetim belgesi uygulaması başlatılmıştır.

17 Aralık 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile Aynı Karara aşağıdaki geçici madde eklenmiş ve 01.07.2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir:

“Yatırım teşvik belgeleri kapsamında, elemanları dizili baskılı devre kartı (PCBA) üretiminden başlayan cep telefonu üretimine yönelik yatırımlar için, üretim kapasitesi ile uyumlu olmak ve cep telefonu üretimine yönelik yatırımlar için, üretim kapasitesi ile uyumlu olmak ve cep telefonu üretiminde kullanılmak kaydıyla yarı demonte haldeki (SKD) aksam ve parçalar 31.08.2021 tarihine kadar gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilebilir.”

31.12.2020 tarihli 3. mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan İthalat Rejim kararı ile, daha evvel 8517.12.00.00.11 GTİP’inde sınıflandırılan “Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları” 01.01.2021 tarihinden itibaren aşağıdaki şekilde, 2 farklı GTİP’te sınıflandırılmaya başlanmıştır:

Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon	
8517.12.00.00.01	Akıllı saatler (8517.62 alt pozisyonundakiler hariç)
8517.12.00.00.09	Diğerleri

Öte yandan, 22 Ocak 2021 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2020/6)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 2020/26 sayılı Tebliğin 1 inci maddesinde yer alan tablo aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Önceki Hali			Sonraki Hali		
GTİP	Eşya Tanımı	Birim Gümrük Kıymeti (ABD Doları/Adet)	GTİP	Eşya Tanımı	Birim Gümrük Kıymeti (ABD Doları/Adet)
8517.12.00.00.11	Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları	200	8517.12.00.00.09	Diğerleri	200

Böylece, 2021 yılı Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yapılmış olan değişikliğe paralel olarak 2020/26 sayılı Tebliğ kapsamındaki ürünlerin GTİP bilgisi güncellenmiş ve daha evvel gözetim uygulaması kapsamında olan "Akıllı saatler (8517.62 alt pozisyonundakiler hariç)" gözetim uygulamasının kapsamı dışına çıkarılmıştır.

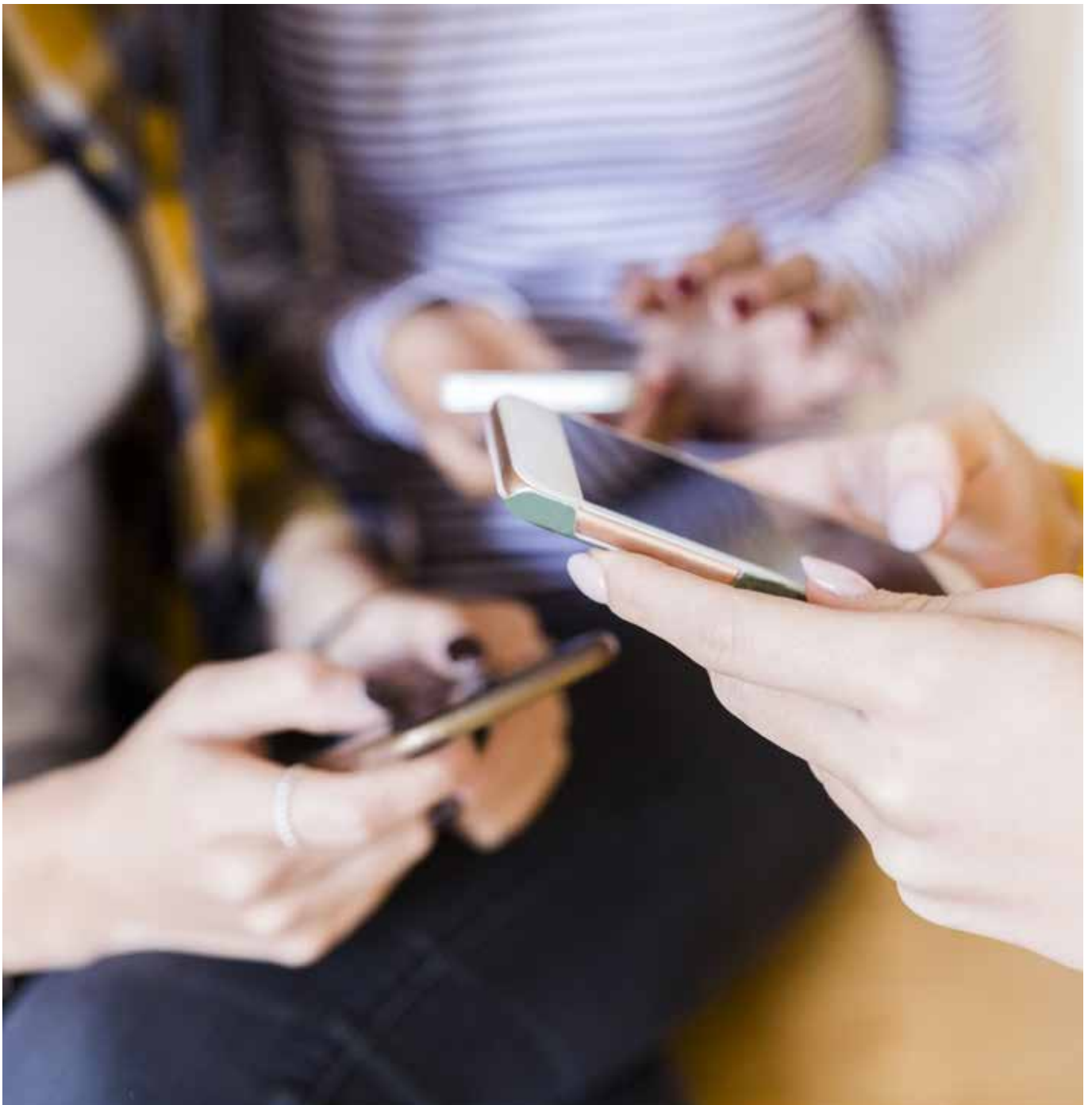
22 Ocak 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile ayrıca 2020/26 sayılı Tebliğe bir madde eklenmiş ve bu maddede "Bu Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen eşyanın [8517.12.00.00.09-Diğerleri], Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında üretime tabi tutulmak üzere, aksam ve parça olarak demonte halde ithalatında, 31/8/2021 tarihine kadar, bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz." düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Son olarak, 26 Ocak 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2007/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile 2007/1 sayılı Tebliğ'in 1'inci maddesinde yer alan ve aşağıdaki tabloda belirtilen 8517.70.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda sınıflandırılan eşyanın, akıllı cep telefonu üretiminde kullanılmak üzere, ana kart dizgisi tamamlanmamış ve tamamen demonte haldeki (CKD) aksam ve parça olarak ithalatında bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmayacağına dair hüküm eklenmiştir.

G.T.İ.P.	Eşya Tanımı	Gümrük Kıymeti (ABD Doları/Adet)
8517.70.00.00.00	Aksam ve parçalar (Yalnızca telefon cihazlarına ait olanlar)	5

Yukarıda aktarılmış olan Karar ve Tebliğler, yayımlandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Değerli okurlarımız; geçtiğimiz ocak ayı içerisinde iş ve sosyal güvenlik alanında yaşanan gelişmelere baktığımızda; değişen asgari ücretle birlikte SGK tarafından alınan primler ve sağlanan ödenekler dahil pek çok parametre değişmiştir. Borçlu, Bağ-Kur ve GSS sigortalılarına yıl sonuna kadar kamu hastanelerinden sağlık hizmeti alma hakkı tanınmıştır. Pandemi nedeniyle verilen nakdi ücret, ilave istihdam ve istihdama dönüş teşvik ve destek tutarları %21,56 oranında arttırıldı. 7256 sayılı Kanun ile 4447 sayılı Kanun'a eklenen geçici 27 ve 28'inci maddelere ilişkin GİB Duyurusu yayımlanmış, teşvikler MUHSGK'ya eklenmiştir.

Bunlar dışında genel olarak mağduriyetlere yol açtığı tarafımızca tespit edilen "Kimlik Bildirme Kanunu ve İşverenlerin Çalışanlarıyla İlgili Bildirim Yükümlülüğü" ve "bedelli askerlik nedeniyle işten ayrılanlara kıdem tazminatı ödenip ödenmeyeceği" konuları bu sayımızda detaylıca incelenmiş ve Yargı Kararı paylaşılmıştır.

1. Borçlu, Bağ - Kur ve 60-G kapsamındaki sigortalılar GSS'den 31.12.2021 tarihine kadar faydalanabilecek

23.01.2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 3432 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

- ▶ İkametgahı Türkiye' de bulunan 5510 sayılı kanunun 4-1/b kapsamındaki Bağ-Kur sigortalıları ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler,
- ▶ İkametgahı Türkiye' de bulunan 5510/60'ıncı maddenin 1'inci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortalıları ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler (60 günden fazla prim borçları olsa dahi), Sağlık Bakanlığına ait sağlık tesisleri ile Devlet üniversitelerinin sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinde (üniversite hastaneleri) sunulan sağlık hizmetlerinden 31.12.2021 tarihi sonuna kadar yararlanabileceklerdir.

2. Pandemi nedeniyle verilen nakdi ücret, ilave istihdam ve istihdama dönüş teşvik ve destek tutarları %21,56 oranında arttırıldı.

13.01.2021 tarihli Resmî Gazete'de yer alan 3423 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 2021/Ocak ayından geçerli olmak üzere; 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanun'un;

- ▶ Geçici 24. maddesinde yer alan pandemi ücretsiz izne bağlı nakdi ücret desteği tutarı günlük 39,24 TL'den 47,70 TL'ye,
- ▶ Geçici 27/1 ve 28/1.maddelerde yer alan istihdama dönüş ve ilave istihdam teşvik tutarları günlük 44,15 TL'den 53,67 TL'ye (17256-27256 Kanun Nolu teşvik tutarı),
- ▶ Geçici 27/2 ve 28/2.maddelerde yer alan "Bu madde kapsamında işe başlatılıp 4857 sayılı Kanunun geçici 10'uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan sigortalılara" ödenen günlük 39,24 TL tutar 47,70 TL'ye (7256 kapsamında ödenen NÜD).
- ▶ Geçici 27/3. maddede yer alan istihdama dönüş kapsamında işe başlatılmayan işçilere ödenen geçici işgücü destek tutarı ise günlük 34,34 TL'den 41,74 TL'ye yükseltilmiştir.

3. 2021 yılında geçerli olacak yeni kıdem tazminatı tavanı belirlendi.

Kıdem tazminatı, yasada belirtilen asgari bir çalışma süresini dolduran işçinin iş akdinin yine yasada sayılan nedenlerden biriyle son bulması halinde işçiye (veya mirasçılara) kıdemi ve ücreti dikkate alınarak işverence ödenmesi gereken bir meblağ olarak tanımlanabilir.

Kıdem tazminatı hesabında dikkate alınacak kriterler

Kıdem tazminatı işçinin son brüt ücreti üzerinden hesaplanır. O halde kıdem tazminatı kişinin fiilen eline geçen ücret üzerinden değil; sigorta primi, vergi, sendika aidatı gibi kesintiler yapılmaksızın gerçekleşen son brüt ücret göz önünde tutularak hesaplanmaktadır.

Ancak İş Kanunu'nun 14. maddesinin 13. fıkrası ile kıdem tazminatına bir tavan getirilmiştir. Madde hükmüne göre, "Ancak, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanunu'na tabi en yüksek Devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçemez". Buna göre tazminatın bir yıllık miktarı en yüksek devlet memuruna ödenen ikramiyenin bir yıla düşen miktarını geçemeyecektir. İş kanunda yer alan kıdem tazminatı tavanına ilişkin bu tutar da mutlak emredicidir.

Yeni kıdem tazminatı tavanı, Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Mali ve Sosyal Haklar konulu Sıra No:1 Genelgesi ile duyurulmuştur.

2021 yılı kıdem tazminatı tavanı

Söz konusu Genelge'ye göre 01.01.2021 tarihinden sonra işçilere ödenecek kıdem tazminatının yıllık tavanı 7.638,96 TL olarak belirlenmiştir. Dolayısı ile bir yıllık hesaplanan kıdem tazminatı tutarı bu tutarı bu rakamın üzerinde olmayacaktır.

4. 7256 sayılı Kanun ile 4447 sayılı Kanun'a eklenen geçici 27 ve 28'inci maddelere İlişkin GİB duyurusu

Bilindiği üzere 17.11.2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 7256 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemelerden bir tanesi de 17256 ve 27256 Kanun no'lu yeni istihdam teşvikleridir. Konuya ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 01.01.2021 tarihli bir duyuru yayımlanmıştır.

Duyuru ile;

7256 sayılı Kanun ile 4447 Sayılı Kanun'a eklenen geçici 27 ve 28'inci maddelere istinaden Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde SGK bildirimleri bölümlerine Aralık/2020 dönemi beyannamelerinden itibaren uygulanmak üzere 17256 ve 27256 kanun numaraları eklendiği belirtilmiştir. Bunun dışında duyuru ekinde SGK İstihdam Teşvikleri Dairesinin iki açıklamasına yer verilmiştir:

a- 4447 sayılı Kanun'un geçici 27'nci maddesinde yer alan prim desteği - 17256 Kanun numaralı belge işlemleri

- ▶ MUHSGK sisteminden 17256 Kanun numaralı belge onayı aşamasında "koşullara uygun sigortalı bulunamadı, sigortalılarınızı kontrol ediniz" uyarı mesajı ile karşılaşılmaması durumunda, <https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi> adresi üzerinden erişilecek "İşveren Sistemi / Teşvikler ve Tanımlar / 4447-Geçici 27.madde listeleme" menüsü vasıtasıyla, sigortalıların belge verilen dönem için 17256 kanun numarasından tanımlama kaydının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi, hata sebebinin anlaşılmasında işverenlerimize yol gösterecektir.
- ▶ 17256 Kanun numarası ile yapılacak bildirimlerde, destek karşılığı indirim tutarı (sigortalının prim ödeme gün sayısının 44,15 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar) tahakkuk fişinde gösterilmeyecek olup, tahakkuk fişinde "indirim emanette gösterilmiştir" açıklama mesajı görüntülenecektir.
- ▶ 17256 Kanun numaralı belge karşılığı indirim tutarı, 17256 Kanun numaralı muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin onaylanmasının ardından ilgili ayın sonuna kadar Kurumumuzca işverenlerimizin iş yeri emanet hesaplarında gösterilmesi sağlanacak ve borca mahsup yoluyla işlem gerçekleştirilecektir.

b- 4447 sayılı kanunun geçici 28 inci maddesinde yer alan prim desteği - 27256 kanun numaralı belge işlemleri

- ▶ Söz konusu prim desteğinden yararlanılması için tanımlaması yapılan sigortalı/sigortalılar için 2020/12. ay/dönemi itibarıyla ve tanımlama yapılan dönemlerle sınırlı kalmak kaydıyla MUHSGK sisteminden 27256 kanun numaralı muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmesi mümkün bulunmaktadır.
- ▶ MUHSGK sisteminden 27256 kanun numaralı belge onayı aşamasında "koşullara uygun sigortalı bulunamadı, sigortalılarınızı kontrol ediniz" uyarı mesajı ile karşılaşılmaması durumunda, <https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi> adresi üzerinden erişilecek "İşveren Sistemi / Teşvikler ve Tanımlar / 4447-Geçici 28.madde listeleme" menüsü vasıtasıyla, sigortalıların belge verilen dönem için 27256 kanun numarasından tanımlama kaydının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi, hata sebebinin anlaşılmasında işverenlerimize yol gösterecektir.
- ▶ 27256 Kanun numarası ile yapılacak bildirimlerde, destek karşılığı indirim tutarı (sigortalının prim ödeme gün sayısının 44,15 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar) tahakkuk fişinde gösterilmeyecek olup, tahakkuk fişinde "indirim emanette gösterilmiştir" açıklama mesajı görüntülenecektir.
- ▶ 27256 Kanun numaralı belge karşılığı indirim tutarı, 27256 Kanun numaralı muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin onaylanmasının ardından ilgili ayın sonuna kadar Kurumumuzca işverenlerimizin iş yeri emanet hesaplarında gösterilmesi sağlanacak ve borca mahsup yoluyla işlem gerçekleştirilecektir.

5. Kimlik Bildirme Kanunu ve İşverenlerin Çalışanlarıyla İlgili Bildirim Yükümlülüğü

1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu kapsamındaki işyerlerinin sorumlu işleticileri çalışanlarının kimliklerini tespit etmek ve Kimlik Bildirme Belgesi doldurarak kolluk kuvvetlerine üç gün içerisinde bildirmek zorundadır.

Kanun'un ikinci maddesinde sayılan (Otel, motel, han, pansiyon, bekar odaları, günübirlik kiralanılan evler, kamp, kamping, tatil köyü ve benzeri her türlü, özel veya resmi konaklama yerleri ile özel sağlık müesseseleri, dinlenme ve huzur evleri, dini ve hayır kurumları) tesislerin sorumlu işleticileri çalıştırdıkları kimseleri ve bunların ayrılışlarını, örneğine uygun kimlik bildirme belgesi doldurarak, 24 saat içinde bağlı oldukları en yakın kolluk örgütüne bildirmek zorundadırlar.

Kanun'un 6'ncı maddesinde ise;

Madde 6 - Şehir, kasaba ve köy sınırları içindeki;

- (Mülga: 25/4/2006 - 5490/71 md.)
- Bu Kanunun ikinci maddesinde sayılanlar dışında kalan her çeşit ticaret ve sanat amacı güden iş yerlerinde çalışanlar ve buralarda her türlü barındırmalar için iş yerlerinin sorumlu işleticisi;
- Öğrenci yurtları ve benzeri yerlerde çalışanlar ile bu yerlerde kalmakta olan öğrenciler için o yerin sorumlu işleticisi;

tarafından örneğine uygun kimlik belgesi doldurularak üç gün içinde genel kolluk örgütüne verilmesi zorunludur.

Bu bildirimler sorumlu işleticiler tarafından, yukarıda belirtilen süre içerisinde genel kolluk kuvvetlerine elektronik ortamda da yapılabilir.

Çalışanın işten ayrılması durumunda ise, belgenin ayrılışla ilgili bölümleri doldurularak, üç gün içinde yetkili genel kolluk örgütüne tekrar bildirimde bulunulması gerekmektedir.

Kolluk kuvvetlerine yapılan bildirimler SGK'ya gönderilmektedir.

1774 sayılı Kanun'un 6'ncı maddeleri gereğince verilen sürekli veya geçici olarak çalışanlara ait kimlik bilgileri, genel kolluk kuvvetlerince ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı il müdürlükleri veya merkez müdürlüklerine bildirilir. Bu anlamda işe alınan ve bildirim yapılan kişilerin kimlik bilgileri, işe başlama ve ayrılma tarihleri ile SGK bildirimlerinin örtüşmesine dikkat edilmelidir. Yoksa SGK tarafından kamu kurumlarından alınan belge niteliği taşıyan bildirimlere dayanılarak derhal teşviklerden faydalanmanız durdurulabilir, ek prim ve ceza ile karşılaşabilirsiniz.

Kimlik Bildirme Kanununun Uygulanması Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesine göre üç gün deyim; işe başlama veya geliş veya ayrılmanın vuku bulunduğu saatten itibaren işlemeye başlayan 72 saatlik süreyi kapsar.

İşyerleri, kendilerinde kalan belge örneklerini kolluk örgütünden alacakları kısımla birlikte üç yıl süre ile saklayacaktır.

1774 sayılı Kanunun 6.maddesindeki yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere 2021 itibarıyla 56 Türk Lirası idari para cezası uygulanacaktır.

6. 2021 yılında sigortalılar için geçerli olacak prime esas kazanç, sigorta primi, istisna ve ödenek tutarları

Bilindiği üzere, Asgari Ücret Tespit Komisyonunca 01.01.2021 ile 31.12.2021 tarihleri arası, bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücret 119,25 (yüz ondokuz lira yirmibeş kuruş) Türk Lirası olarak tespit edilerek, 30.12.2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. SGK tarafından da 06.01.2021 tarih ve 2021/1 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Buna göre, 1 Ocak 2021 ile 31 Aralık 2021 tarihleri arasında uygulanacak;

- Sigorta primine esas günlük ve aylık kazançların alt ve üst sınırları,
- Yurtdışında geçen süreler ile hizmet borçlanmaları karşılığında ödenecek prim tutarları,
- Hizmet akdine bağlı olmaksızın çalışanlar, isteğe bağlı sigortalılar ve genel sağlık sigortalıları tarafından ödenecek prim tutarları,
- İdari para cezaları, geçici iş göremezlik, cenaze ve emzirme ödeneklerinde dikkate alınacak tutarlara değişmiştir.

1 Ocak 2021 ve 31 Aralık 2021 tarihleri arasında uygulanacak sigorta primi ve işsizlik sigortası primlerine esas günlük ve aylık kazançlarının alt ve üst sınırları:

- Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalılar için uygulanacak prime esas kazanç alt ve üst sınırları:

Günlük kazanç alt sınırı	119,25 TL
Aylık kazanç alt sınırı	3.577,50TL
Günlük kazanç üst sınırı	894,38 TL
Aylık kazanç üst sınırı	26.831,40 TL

- Çırac ve öğrenciler için uygulanacak prime esas kazanç tutarı:

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25. maddesinin uyarınca; aday çırac, çıraklar, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja tabi tutulan öğrenciler için uygulanacak prime esas kazanç tutarı:

Günlük kazanç tutarı	59,63TL
Aylık kazanç tutarı	1.788,90 TL

Diğer değişen parametreler için <https://www.vergidegundem.com/sgk-sirkuler-detay?circularId=4952073> adresinde yayımlanan 2 nolu Sirkülerimizi inceleyebilirsiniz.

7. Bedelli askerlik için işten ayrılan çalışanlara kıdem tazminatı ödenip ödenmeyeceği

Bedelli askerlik yapacak olan sigortalıların 2021 Ocak, Şubat ve Mart celbi sınıflandırma sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte birçok işveren, bu çalışanlarına kıdem tazminatı ödenip ödenmemesi gerektiğini merak etmektedir. 2018 yılından bu yana bedelli askerlikte temel eğitim koşulu aranmaktadır. Temel eğitimde geçirilecek zaman dilimi için işinden ayrılmak zorunda olan çalışanların ücretsiz izinli olarak sayılacağı daha evvel yasal olarak düzenlenmişti. Çalışanın talebinin varlığı halinde ise işverenler, bedelli askerlik yapacak çalışanlara kıdem tazminatını ödemek durumundadır. Nitekim konuyla ilişkin Konya Bölge Adliye Mahkemesi'nin aynı doğrultuda bir kararı mevcuttur.

Kararda özet olarak son iş yerinde 3 yıllık kıdem sahip olan çalışan, bedelli askerliğe gitmek için işinden ayrılmış ve işverenden kıdem tazminatını istemiştir. İşveren de çalışanın çıkışını sigortalı işten çıkış bildirgesinde '03- İstifa' koduyla bildirmiş, ayrıca çalışana kıdem tazminatı ödememiştir. İşveren, çalışanın bedelli askerlik süresinde ücretsiz izinli sayılacağını ifade etmiştir. Ardından, işçi dava açarak işverenin kıdem tazminatını ödemesini talep etmiştir. Yerel mahkeme çalışanın kıdem tazminatına hak kazanamayacağına hükmetmiştir.

Davacı çalışan yerel mahkemenin vermiş olduğu bu kararı istinaf mahkemesine taşımasının ardından Konya Bölge Adliye Mahkemesi, yerel mahkemenin kararını bozmuştur. Bölge Adliye Mahkemesi, bedelli askerliğe dair düzenlemede çalışanın ücretsiz izinli kabul edileceğinin vurgulandığını fakat 7146 sayılı Kanun'un kıdem tazminatını düzenleyen 1475 sayılı eski İş Kanunu'nun 14. maddesinde herhangi bir değişikliğe gidilmediğini belirtmiştir. Bu kararda, muvazzaf askerlik hizmeti nedeniyle hizmet akdini fesheden çalışanın kıdem tazminatına hak kazanacağı düzenlendiği ifade edilmiştir.

Bedelli askerliğin düzenlendiği bu kanunda, temel askerlik boyunca işçinin işverence ücretsiz izinli sayılacağına belirtildiği için bedelli askerlik sebebiyle işine belli bir süre ara verecek olan çalışanın, iş sözleşmesi kendisi tarafında feshedilmemiş ise işe geri döndüğü zaman aynı iş yerinde çalışma bulunmaktadır. Böyle bir durumda bir fesihden bahsedilemeyeceği için feshe bağlı bir alacak niteliği taşıyan kıdem tazminatından bahsedilememektedir. Dolayısıyla bu noktada çalışanın seçimlik bir hakkından söz etmek mümkündür. Çalışan ya ücretsiz izinli sayılıp temel askerlik eğitimi sonrası işine dönecek ya da kıdem tazminatını alıp işinden ayrıldıktan sonra temel askerlik eğitimine gidecektir. Çalışanın talebinin varlığı halinde işveren askere gidecek olan çalışana kıdem tazminatını ödemek zorundadır.

Sonuç olarak Konya Bölge Adliye Mahkemesi, bedelli askerliğe gidecek olan çalışana haklı bulmuş, çalışana kıdem tazminatı ödenmesi gerektiği kararına varmıştır. Çalışan bu karar doğrultusunda kıdem tazminatını yasal faiziyle beraber almıştır. Bununla birlikte yargılama giderleri ile dava harçlarının davalı işverence ödenmiştir. Söz konusu karara yargı köşemizden ulaşabilirsiniz.

B. Yargı Köşesi

Konya Bölge Adliye Mahkemesi 8. HUKUK DAİRESİ

Esas Numarası: 2019/2257

Karar Numarası: 2020/167

Karar Tarihi: 24.01.2020

Özeti:

Kanunla 01/01/1994 tarihinden (bu tarih dahil) önce doğmuş olup, henüz askerliğini yapmamış ve 03/08/2018 tarihi itibarıyla fiili askerlik hizmetine başlamamış olanlara askerliğini bedelli olarak yapma imkânı getirilmiştir. 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlardan zorunlu (muvazzaf) askerliğini yapanların askerlikten kaynaklanan kıdem tazminatı ve askerlik dönüşü işe başlama şeklinde iki önemli hakkı vardır. Askerlik nedeniyle işten ayrılan işçinin kıdem tazminatı alabileceğine dair düzenleme İş Kanunu'nun ilgili maddesine yer almakta olup, bu maddede herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. 7146 sayılı Kanunda, temel askerlik süresince çalışanın iş yeri tarafından ücretsiz izinli olarak sayılacağına yer verildiğinden, bedelli askerlik nedeniyle işine ara verecek işçinin askere gideceğini belirterek iş akdini feshetmemişse dönüşünde aynı yerde çalışma hakkına da sahiptir. Ancak bunun yerine ücretsiz izin talep edebilir. Bu durumda ise ortada bir fesih olmadığından feshe bağlı alacak olan kıdem tazminatı talebinden söz edilemez. Yani işçinin seçimlik hakkı vardır. Davacı 1475 Kanun'a göre fesih hakkını kullanarak kıdem tazminatı talep etmiştir. Davalı işveren işten ayrılış bildirgesini 03 (işçi istifası) koduyla vermiştir. Dava ve ıslah dilekçesinde talep edilen miktarlar dikkate alınarak bilirkişi raporunda hesaplanan 6.288,48 TL kıdem tazminatı alacağı için kabulü gerekmektedir.

Davanın konusu:

Alacak (İşçi ile İşveren İlişkisinden Kaynaklanan) İlk derece mahkemesince verilen karara karşı davacı vekilince istinaf kanun yoluna başvurulmuş ve dosya istinaf incelemesi yapılmak üzere dairemize gelmiş olmakla dosya incelendi, yapılan müzakere sonunda, gereği düşünüldü;

Tarafların iddia ve savunmalarının özeti:

Davacı vekili dava dilekçesinde; 16.08.2015 tarihinden 30.09.2018 tarihine kadar aralıksız olarak hizmet sözleşmesi ile çalıştığını, 30.09.2018 tarihinde muvazzaf askerlik hizmeti sebebi ile hizmet akdini sonlandırdığını, 4857 Sayılı Yasa'nın 1475 Sayılı Yasa'nın 14.maddesine yapmış olduğu atıf sebebi ile kıdem tazminatına hak kazandığını belirterek, davacı lehine 3000,00TL. Kıdem tazminatına hükmedilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde; 7146 sayılı yasa ile bedelli askerlik hizmetinden yararlananları bu süre zarfında ücretsiz izinli sayılacaklarını hükme bağladığını, davacının da bu sebeple ücretsiz izin hakkından yararlanabileceğini ve bedelli askerlik hizmetinin sona ermesinden sonra da işine geri dönebileceğini, dolayısı ile feshi zorunlu kılan bir durumun mevcut olmadığını belirterek davanın reddine karar verilmesini talep ve beyan etmiştir.

İlk derece mahkemesi kararının özeti:

İlk derece mahkemesince: "...Davacı vekilinin istinaf talebi üzerine dosya istinaf mahkemesine gönderilmiş, Konya Bölge Adliye Mahkemesi 8. HD'nin 07/05/2019 tarih, 2019/1061 esas, 2019/797 karar sayılı ilamı ile "Davacının davalı iş yerinde 16/08/2015 tarihinde satış danışmanı olarak işe başladığını ve 30/09/2018 tarihinde muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirme amacı ile iş akdini sonlandırdığı bildirilmiştir. Davacı vekili arabuluculuk son tutanağının fotokopisini dosyaya sunmuş, tutanağın aslını ya da arabulucu tarafından onaylanmış suretini sunmamıştır. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun 56/2. Maddesi; "Asıllarının verilmesi konusunda açıkça gösterilmeyen hallerde avukatlar, takip ettikleri işlerde, aslı kendilerinde bulunan her türlü kağıt ve belgelerin örneklerini kendileri onaylayarak yargı mercileri ile diğer adalet dairelerine verebilirler. " hükmünü içermektedir. Ancak 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 38. ve geçici 1. maddeleri gereğince 01.01.2018 tarihinden sonra açılan davalarda uygulanan 3. maddesi; "Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir." şeklinde düzenlenmiştir.6325 sayılı Yasanın 18/A maddesinde de, "(1) İlgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiş ise arabuluculuk sürecine aşğıdaki hükümler uygulanır.(2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir." düzenlemesini içermektedir. Davacı tarafından işçilik

alacaklarına ilişkin dava 07/11/2018 tarihinde açılmıştır. Dava açılmadan önce arabulucuya başvurulduğuna ve anlaşma sağlanamadığına ilişkin son tutanağın davacı vekili tarafından fotokopisi dosyaya sunulmuştur. Yukarıda açıklanan kanuni düzenlemeler gereğince, anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslı veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğinin dava dilekçesine eklenmesi zorunludur. Davacıya, anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslı veya arabulucu tarafından onaylanan örneğini bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunması gerektiği, aksi halde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilmeli ve sonucuna göre karar verilmelidir. Bu yöndeki eksiklik giderilmeden tutanağın davacı vekili tarafından sunulan sureti ile yetinilerek hüküm kurulması isabetli olmamıştır. " gerekçesi ile Mahkememiz hükmü kaldırılarak, dosya Mahkememize gönderilmiştir.

Mahkememizin 11/06/2019 tarihli celsesinde, davacı vekili tarafından arabuluculuk anlaşmazlık tutanağının dosyaya sunulduğu, davalı tarafın arabuluculuk görüşmelerine katılmadığı, bu nedenle aleyhine vekalet ücretine hükmedilmemesini talep ettiği görülmüştür.

Toplanan deliller ışığında; Davacı taraf 16.8.2015- 30.9.201 tarihleri arasında aralıksız olarak davalı şirkette çalıştığını iddia etmiştir. Davalı tarafça çalışma suresine dair açık bir itirazda bulunulmamıştır. Dosya kapsamında yer alan işe giriş ve işten ayrılış bildirgeleri ve SGK hizmet cetvelinin incelenmesinde davacının iddiası ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Davacının 16.8.2015-30.9.2018 tarihleri arasında 3 Yıl 1 Av 14 gün süre ile çalıştığı tespit edilmiştir. Dosya kapsamında yer alan SGK kayıtlarının ve maaş bordrolarının incelenmesinde davacının işten ayrılmadan önceki brüt maaşının, 2.029,50 TL olduğu tespit edilmiştir. Maaşa ek giyim, yol, yemek vs giydirilmiş ücrete esas alınacak bir ödeme hususunda iddia olmadığı gibi, dosya kapsamında da bu hususta bir kayıt yer almamaktadır. Sonuç olarak davacının tazminata esas brüt ücretinin 2.029.50TL olduğu tespit edilmiştir. Davacı taraf, hizmet akdinin muvazzaf askerlik hizmeti sebebi ile haklı nedenle kendileri tarafından feshedildiğini iddia ederken, davalı taraf ise 7146 Sayılı yasa ile bedelli askerlik hizmetinden yararlanan kişilerin hizmet sözleşmelerinin askıya alınması hususunda imkan tanındığını, kendileri tarafından, 21 günlük süre bakımından hizmet sözleşmesinin askıya alınacağı davalıya bildirildiğini, dolayısı ile hizmet sözleşmesinin feshini zorunlu kılan bir durum olmadığını savunmuştur. Davacının hizmet akdinin, bizzat davacı tarafça muvazzaf askerlik hizmeti sebebi ile feshedildiği hususunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmamaktadır. Uyuşmazlık noktası 7146 sayılı yasanın getirmiş olduğu düzenleme çerçevesinde feshin kıdem tazminatına hak kazandırıp, kazandırmayacağı noktasındadır.7146 Sayılı Kanun'un 2.maddesinin 4. Fıkrası İş Kanunu'na göre özel bir düzenleme olması ve işçinin bedelli askerlik yaptığı süre boyunca ücretsiz izinli sayılması nedeniyle işçinin iş sözleşmesini feshetmesi halinde kıdem tazminatına hak kazanamayacağı açıkça belirtilmiştir. Davacının askerlik süresince ücretsiz izinli sayılacağı, askerde olduğu 21 gün boyunca iş sözleşmesinin askıda kalacağı ve askerlik sonrasında görevine tekrar başlatılacağı, davacının 21 günlük temel askerlik eğitimi sonrasında işsiz kalma riski bulunmadığı dolayısıyla da feshi zorunlu kılan bir durum bulunmadığı anlaşılmalı, davacının davasının reddine karar vermek gerekmiştir.

Yine Medeni Kanun'un 2. maddesi gereğince "Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. "Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz. TMK'nun 2/1 hükmü herkesin haklarını, toplumda geçerli doğruluk dürüstlük ve iş ilişkilerinin gerektirdiği karşılıklı güven anlayışına uygun olarak kullanmasını emreder. Önemli olan başkasına zarar vermek kastı değil; hakkın dürüstlük kurallarına aykırı olarak kullanılması sonucunda başkasının zarar görmüş olmasıdır. Aynı Kanun'un "İyi niyet" başlıklı 3.maddesinde ise "Kanunun iyi niyete hukuki bir sonuç bağladığı durumlarda, asıl olan iyi niyetin varlığıdır. Ancak, durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse iyi niyet iddiasında bulunamaz." denilmektedir. Objektif iyi niyet olarak da tanımlanan ve dürüstlük kuralını düzenleyen TMK'nun 2. maddesi, bütün hakların kullanılmasında dürüstlük kuralı çerçevesinde hareket edileceğini ve bir kimsenin başkasını zararlandırmak ya da güç duruma sokmak amacıyla haklarını kötüye kullanmasını yasanın korumayacağını belirtmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen, hakkın kötüye kullanılması yasağı kuralının amacı, hakime özel ve istisnai hallerde (adaletle uygun düşecek şekilde) hüküm verme olanağını sağlamaktadır.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun madde 3, 12. fıkraya uyarınca "Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır." denildiğinden geçerli bir mazeret göstermeksizin arabuluculuk görüşmelerine katılmayan davalı taraf yargılama giderlerinin tamamından sorumlu tutularak aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur."

gerekçesi ile;

"Davanın REDDİNE" şeklinde karar vermiştir.

İleri sürülen istinaf sebepleri:

Davalı vekili istinaf dilekçesi ile; davacının askerlik sebebiyle iş sözleşmesini haklı olarak feshettiğini ve kıdem tazminatına hak kazandığını, mahkemece kıdem tazminatının reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu, ayrıca müvekkil aleyhine yargılama gideri ve vekalet ücretine hükmedilmesinin hatalı olduğunu, davalı tarafın arabuluculuk ilk oturumuna davet edilmesine rağmen gelmediği için arabuluculuğun ilk oturumda sona erdiğini ve iş bu davanın açıldığını, bu nedenle davalı lehine yargılama giderleri ve vekalet ücretine hükmedilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu, yerel mahkemece verilen kararın kaldırılmasını, arabuluculuk görüşmelerine katılmayan davalı lehine hükmedilen vekalet ücretinin kaldırılmasını, yargılama gideri ve vekalet ücretinin karşı taraf üzerinde bırakılmasını talep etmiştir.

Deliller:

SGK kayıtları, iş yeri sicil dosyası, davacıya ait iş sözleşmesi, davacıya ödenen ücret bordroları, bilirkişi raporu

Delillerin değerlendirilmesi:

Dava, iş sözleşmesinin haklı feshine bağlı kıdem tazminatı alacağına tahsili talebine ilişkindir.

Mahkemece davanın reddine dair verilen karara karşı davacı vekilince istinaf başvurusunda bulunulmuştur.

Dairemizce istinaf incelemesi HMK 355 ve 357. maddesi gereğince istinaf sebepleri ile bağlı olarak ve kamu düzenine aykırılık hususları da gözetilerek yapılmıştır.

İncelenen dosya kapsamına göre: Davacı davalı iş yerinde 16/08/2015 tarihinde satış danışmanı olarak çalışmaya başladığını, 30/09/2018 tarihinde muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmek amacıyla iş akdini sonlandırırken 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesi gereğince kıdem tazminatını ve diğer tüm alacaklarının tarafına ödenmesini talep ettiğini iddia etmiştir.

Davalı davacının bedelli askerlik kapsamında işten ayrıldığını, 21 günlük bedelli temel askerlik eğitimi sonrasında işsiz kalma riski bulunmadığını, bu süreçte ücretli izinli sayılacağından feshi zorunlu kılan bir durum bulunmadığını, kıdem tazminatının talebinin reddi gerektiğini savunmuştur.

Taraflar arasında iş akdinin bedelli askerlik nedeniyle feshi halinde kıdem tazminatına hak kazanılıp kazanılmadığı konusunda uyuşmazlık söz konusudur.

İşçi muvazzaf askerlik hizmetini yapmak için işinden ayrılmak zorundadır. Bedelli askerlikle ilgili düzenlemede işçinin ücretsiz izinli sayılacağı belirtilmiştir. Ancak 7146 sayılı Kanunun 2/4 maddesi kıdem tazminatını düzenleyen 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesinde herhangi bir değişiklik yapmamıştır. Aynı maddenin 4. fıkrasında "bu madde hükümlerinden yararlananlar temel askerlik eğitim süresince çalıştıkları iş yeri, kurum ve kuruluşlar tarafından aylıksız ve ücretsiz izinli sayılırlar" düzenlemesine yer verilmiştir. 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14/3. maddesinde muazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla iş sözleşmesini fesheden işçinin kıdem tazminatına hak kazanacağı düzenlenmiştir. Bu durumda işçi belirtilen bu hükümden yararlanarak bedelli için dahi olsa iş sözleşmesini feshettiğinde kıdem tazminatı talep hakkına sahiptir.

7146 sayılı Kanunla 01/01/1994 tarihinden (bu tarih dahil) önce doğmuş olup, henüz askerliğini yapmamış ve 03/08/2018 tarihi itibarıyla fiili askerlik hizmetine başlamamış olanlara askerliğini bedelli olarak yapma imkanı getirilmiştir. 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlardan zorunlu (muvazzaf) askerliğini yapanların askerlikten kaynaklanan kıdem tazminatı ve askerlik dönüşü işe başlama şeklinde iki önemli hakkı vardır. Askerlik nedeniyle işten ayrılan işçinin kıdem tazminatı alabileceğine dair düzenleme 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesine yer almakta olup, bu maddede herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

7146 sayılı Kanunda, temel askerlik süresince çalışanın iş yeri tarafından ücretsiz izinli olarak sayılacağına yer verildiğinden, bedelli askerlik nedeniyle işine ara verecek işçinin askere gideceğini belirterek iş akdini feshetmemişse dönüşünde aynı yerde çalışma hakkına da sahiptir. Ancak bunun yerine ücretsiz izin talep edebilir. Bu durumda ise ortada bir fesih olmadığından feshe bağlı alacak olan kıdem tazminatı talebinden söz edilemez. Yani işçinin seçimlik hakkı vardır.

Davacı 1475 Kanun'a göre fesih hakkını kullanarak kıdem tazminatı talep etmiştir. Davalı işveren 30/09/2018 tarihli işten ayrılış bildirgesini 03 (işçi istifası) koduyla vermiştir.

Dava ve 18/02/2019 tarihli islah dilekçesinde talep edilen miktarlar dikkate alınarak bilirkişi raporunda hesaplanan 6.288,48 TL kıdem tazminatı alacağı için kabulü yerine reddi doğru olmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle kararın kıdem tazminatının kabulüne karar verilmesi yönünden düzeltilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden istinaf eden davacının başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının HMK 353/1-b-2 maddesi gereğince kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmasına dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

Hüküm: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

I-Davacı vekilinin istinaf başvurusunun KABULÜ ile hakkında istinaf başvurusunda bulunulan yukarıda esas ve karar yazılı ilk derece mahkemesi kararının 6100 sayılı HMK'nun 353/1-b-2 maddesi uyarınca yeniden esas hakkında hüküm kurulmak üzere ORTADAN KALDIRILMASINA,

II-Davanın KABULÜ ile;

1-Davacının kıdem tazminatına ilişkin talebinin kabulü ile bilirkişi raporunda hesaplanan 6.288,48 TL/net kıdem tazminatının 3.000,00 TL'sinin dava tarihinden bakiyesinin islah tarihi olan 18/02/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, yasal kesintilerin icra aşamasında dikkate alınmasına,
2-Harçlar Kanunu uyarınca alınması gereken 429,56 TL karar ve ilam harcından davacı tarafından dava ve islah sırasında peşin yatırılan 107,36 TL harcın mahsubu ile bakiye 322,20 TL harcın davalıdan tahsili ile hazineye irat kaydına,
3-Davacı için karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T. uyarınca takdir edilen 2.725,00 TL maktu vekalet ücretinin davalıdan alınıp davacıya verilmesine,
4-Davacı tarafından peşin yatırılan 35,90 TL başvurma harcı ve 56,12 TL islah harcı olmak üzere toplam 92,02 TL'nin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine,
5-Davacı tarafından yapılan 468,90 TL yargılama giderinin davalıdan alınıp davacıya verilmesine,
6-Davalı tarafça yapılan yargılama giderlerinin kendi üzerinde bırakılmasına,
7-Tarafarca yatırılan gider avansından artan kısmın yatıran taraflara iadesine,

III-İstinaf incelemesi bakımından;

a-Davacının yatırdığı istinaf karar ilam harcının isteği halinde kendisine iadesine,
b-Davacının istinaf aşamasında yaptığı yargılama giderleri 121,30 TL istinaf başvuru harcı ile 13,50 TL tebliğat gideri olmak üzere toplam 134,80 TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,
c-İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından, davacı yararına istinaf vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,
d-İstinaf gider avansından arta kalanın yatıran tarafa iadesine,
e-Kararın taraflara tebliği işlemlerinin İlk Derece Mahkemesi tarafından yapılmasına,

dair, dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 9. maddesi yollamasıyla HMK'nın 362/1 (a) maddesi uyarınca miktar itibarıyla KESİN olmak üzere 24.01.2020 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Biden'in kurumlar vergisinde artırım planı, ABD ekonomisinin toparlanmasını bekleyecek

ABD Başkanı Joe Biden 20 Ocak'taki yemin töreninin ardından göreve başladı. Kısa süre içinde hem koronavirüs salgınının yaralarını sarmayı hem de Trump döneminin icraatlerini tersine çevirmeyi hedefleyen Biden'ın gündeminde vergiler de yer alıyor. 2017'de getirilen vergi indirimlerinin küçük işletmeler yerine büyük şirketlere avantaj sağladığı görüşünde olan Biden kurumlar vergisi oranını yüzde 21'den yüzde 28'e çıkarmak istiyor. Yeni başkanın vergilendirme konusunda başka planları da var ve Temsilciler Meclisi'nin ardından Senato'da da "kırılgan da olsa" çoğunluğun elde edilmesi, başkanın bu alanda yapmak istediği değişiklikler için elini güçlendirecek.

Görevi devraldığı günden bu yana icraat listesinin ilk sıralarında pek tabii Covid-19 ile ilgili önlemler, ekonomiye sağlanacak acil destekler yer aldı ve henüz Biden ya da Yardımcısı Kamala Harris'ten planlanan vergi reformuna dair önemli bir açıklama gelmedi. Biden tarafından Hazine Bakanlığı'na atanan Janet Yellen ise Senato Finans Komitesi'ne yaptığı açıklamada kurumlar vergisi oranında artırım yapılması konusunda çok acele edilmeyeceğinin işaretini verdi. Büyük şirketler ve varlıklı bireylere yönelik vergilerin önünde sonunda artırılmasının gerekeceğini, ancak artışın ABD'de 400 binden fazla kişinin hayatını kaybetmesine neden olan koronavirüs salgını ve ekonomide yarattığı tahribat ortadan kalktıktan sonra yapılacağını ifade etti.

Aşılama tamamlanana kadar ABD vatandaşlarına pandeminin etkileriyle mücadelelerinde yardımcı olacaklarını, ekonomiyi daha rekabetçi hale getirmek için yeniden inşa edeceklerini belirten Yellen, pandemi yardımlarının vergi artışlarından daha öncelikli olacağını söyledi. Yellen, vergi rekabeti açısından ABD'nin diğer ülkelerle koordinasyon halinde olursa daha yüksek bir kurumlar vergisi oranını karşılayabilecek durumda olduğunu, ancak bunun için ülke ekonomisinin daha yüksek vergileri sindirecek kadar güçlü hale gelmesinin beklenebileceğini ifade etti.

Yellen ayrıca, Biden'ın Trump tarafından 2017'de gerçekleştirilen vergi reformunun tamamen tersine çevrilmesini istemediğini, sadece en üst gelir dilimindeki bireylerle büyük şirketlere çıkar sağlayan bölümlerinin değişmesini istediğini söyledi. Biden'ın başta altyapı, temiz enerji ve eğitim alanında yapmak istediği yatırımların finansmanı için yeni kaynak yaratacak olan asıl kalemin, istihdam üzerinden alınan vergide (yıllık geliri 400,000 doların üzerinde olanlar) yapılması düşünülen artış olacağı söyleniyor.

CFO anketine göre %28 zor

Diğer taraftan, CNBC'nin CFO'ların katılımıyla yaptığı bir ankete göre, önde gelen şirketlerin üst düzey finans yöneticilerinin yüzde 58'i Biden'ın ilk iki yıl içinde kurumlar vergisi oranını yüzde 28'e çıkarmayacağına inanıyor. Ankete katılan hiçbir CFO bunu çok büyük bir olasılık olarak görmezken, katılımcıların üçte birinden daha azı oran artışının biraz muhtemel olabileceği görüşünde. Kurumlar vergisi oranı 2017'de gerçekleştirilen vergi reformuyla yüzde 35'ten yüzde 21'e çekilmişti.

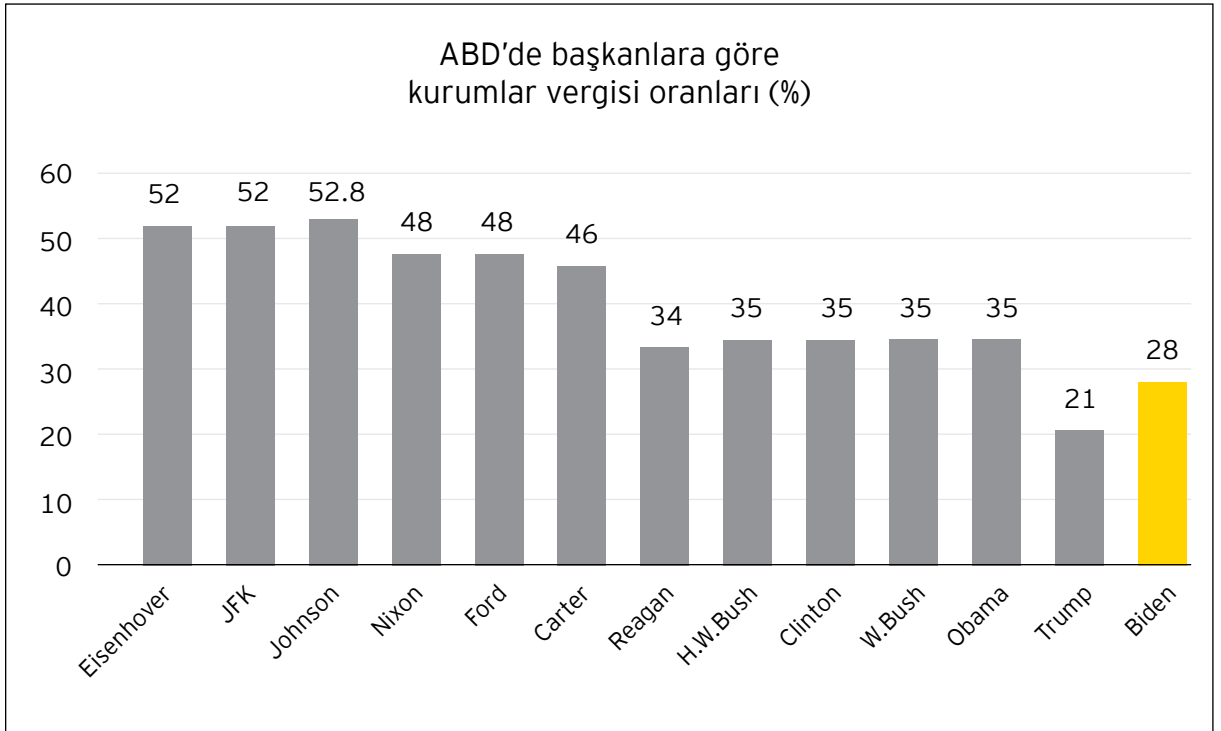
Senatoda kırılgan çoğunluk

ABD'de kasımda yapılan seçimlerin ardından uzun bir süre sonra ilk kez Beyaz Saray ve Kongre'nin her iki kanadı da (Temsilciler Meclisi, Senato) Demokratlar'a geçmiş durumda. Bu Biden'ın yasal değişiklik ve istediği atamaları sorunsuzca yaparak ülkeyi daha rahat

yönetebilmesi için avantaj sağlıyor, ancak Senato'daki kırılğan çoğunluğun bir miktar sıkıntı yaratması da muhtemel.

Senato için 5 Ocak'ta Georgia'da yapılan seçim sonrasında Demokratlar'ın kazandığı iki yeni sandalye ile durum eşitlendi. Böyle durumlarda, anayasaya göre aynı zamanda Senato'nun da başkanı sayılan Başkan Yardımcısı Demokrat Kamala Harris oylamalarda eşitliği bozan oyu kullanacak. Ancak sadece bir Demokrat üyenin bile karşı oy kullanması ya da hasta olup oylamaya katılmaması bile önemli. Sağlanan çoğunluk Biden yönetimine kısa vadede avantaj sağlasa da önemli reform planlarının hayata geçirilmesinde Demokratların Cumhuriyetçilerle uzlaşması gerekebilecek.

Yellen görev süresi boyunca varlıklı kesimin vergi denetimlerinin daha yüksek oranda gerçekleştirilmesini sağlayacağını da ifade etti. Bilindiği gibi ABD Gelir İdaresi (IRS) bir süredir özellikle zengin ABD'lilerin denetimlerini yeterli düzeyde gerçekleştirmediği için eleştiriliyor.

AB dijital vergide B planı üzerinde çalışıyor

Avrupa Birliği (AB) dijital vergi konusunda Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) nezdinde uluslararası bir anlaşmanın 2021'in yaz aylarında sağlanamaması ihtimaline karşı izleyeceği yolu belirlemek üzere hareket geçti.

Bilindiği gibi çokuluslu teknoloji şirketlerinin adil bir biçimde vergilendirilmelerinin sağlanması için OECD öncülüğünde yürütülen görüşmeler geçtiğimiz yıl başarısızlıkla sonuçlanmıştı. OECD'nin 2020 sonu hedefi gerçekleştirilememiş ve yeni hedef 2021 ortası olarak belirlenmişti. Hatta bu konuda geçtiğimiz günlerde bir açıklama yapıldı ve dijital vergilendirmede uluslararası anlaşmanın İtalya'da temmuzda yüz yüze yapılacak G-20 maliye bakanları zirvesinde sağlanmasının beklendiği belirtildi.

Gerek AB'nin önde gelen üye ülkelerinden çeşitli politikacılar gerekse Komisyon'dan yetkililer uluslararası bir anlaşmanın 2021'in yaz aylarında sağlanamaması halinde AB'nin kendi içinde aksiyon alacağını daha önce açıklamışlardı. AB hala küresel uzlaşmayı desteklediğini belirtiyor, ancak böyle bir yol haritasının yayınlanması, Komisyon'un "uluslararası düzeyde uzlaşma sağlanamamasını" gerçekçi bir ihtimal olarak değerlendirdiğini ve kendi B planı üzerinde çalışmaya başladığını gösteriyor.

AB Komisyonu tarafından hazırlanan ve görüşe açılan bu çalışma, verginin potansiyel kapsam ve etkilerini içeriyor. AB halkını ve konunun paydaşlarını dijital hizmetler vergisi konusunda bilgilendirme amacıyla yapılan çalışmaya ilişkin görüşlerin iletilmesi için birinci dönem 11 Şubat'ta sona erecek. Daha sonra 12 haftalık bir görüş verme süresi daha olacak ve bunun ardından AB'nin tasarısı bu yılın ilk yarısı içerisinde ortaya koyması bekleniyor.

AB'nin de bu türden önemli meselede oybirliği ilkesinin de etkisiyle kolay kolay konsensüs sağlayamadığını biliyoruz. Ne AB düzeyinde ne de OECD'nin liderlik ettiği uluslararası görüşmelerde ülkeler arasında koordineli bir anlaşma sağlanmadığı takdirde ise neler olacağını izleyip göreceğiz. Ama böyle bir senaryoda her ülkenin kendi dijital vergisini yürürlüğe koyacağı düşünüldüğünde, çifte vergilendirmeyle ilgili sorunlar ve vergi uyumsuzluklarının artması yüksek ihtimal.

Dünyada dijital hizmetler vergisinde son tablo		
Ülke	Oran %	Dijital hizmet vergisinde durum
Macaristan	7,5	Uygulanıyor, ancak geçici bir önlem olarak reklam gelirleri üzerinden alınan verginin oranı düşürüldü.
Türkiye	7,5	Uygulanıyor
Çek Cumhuriyeti	5	Tasarı halinde (Önerilen oran %7'den 5'e düşürüldü, ancak OECD düzeyinde anlaşmayı beklemek için ertelendi)
Hindistan	2	Belirli bir tutarın üzerindeki reklam gelirleri üzerinde dengeleme vergisi adı altında uygulanıyor.
Avusturya	5	1 Ocak 2020'den bu yana uygulanıyor.
Pakistan	5	Temmuz 2018'den beri uygulanıyor.
Belçika	3	Tasarı halinde (İlk olarak Ocak 2019'da gündeme geldi ancak Mart 2019'da reddedildi; yeni bir teklif Haziran 2020'de yeniden sunuldu. 1 Ekim 2020'de yemin eden yeni hükümet, küresel anlaşmayı bekleyeceğini duyurdu)
Fransa	3	1 Ocak 2019'dan geçerli olmak üzere Temmuz 2019'da yürürlüğe girdi.
İspanya	3	Ocak 2021 itibarıyla yürürlükte.
İtalya	3	Ocak 2020'den bu yana uygulanıyor.
Kanada	3	Uluslararası anlaşmanın sağlanamaması halinde 1 Ocak 2022'den itibaren dijital hizmetler vergisi getirilmesi planlanıyor.
İngiltere	2	1 Nisan 2020'de yürürlüğe girdi.
İrlanda, Danimarka, Finlandiya ve İsveç	-	Bu ülkeler yaptıkları açıklamalarla OECD'nin hazırladığı ve uluslararası konsensüse dayalı bir çözümü bekleyeceklerini belirttiler.
İsrail	3-5	Fransa modelini esas alan yüzde 3-5 aralığında bir vergi üzerinde çalışıyor.
Mısır	-	Tasarı halinde.
Norveç	-	Hükümetin tasarısı parlamentoda reddedildi, OECD çözüme ulaşamazsa 2021'de DST planlıyor.
Polonya	1,5	Temmuz 2020'den bu yana uygulanıyor.
Rusya	-	Ekim 2019'da bir açıklama yapılarak dijital hizmetlerin vergilendirilmesinde izlenebilecek yolların değerlendirildiği duyurulmuştu.
Slovenya, Slovakya	-	Uzun süredir tasarı halinde, henüz gelişme yok.

İngiltere'de maliye bakanının vergi artırım planı iş dünyasının tepkisini çekti

Pademinin neden olduğu etkilere bağlı olarak 2020-2021 dönemi için yaklaşık 400 milyar sterlinlik bir bütçe açığının öngörüldüğü İngiltere'de bu defa kurumlar vergisinde artırım ihtimali gündemde. Medyada Maliye Bakanı Rishi Sunak'ın, koronavirüs aşılama oranlarının yolunda gitmesi halinde vergi artışını düşündüğü yönünde haberler yer alırken, bu durum iş dünyası örgütlerinin tepkisini çekti.

İngiltere'nin en önemli ticari lobilerinden biri olan İngiliz Sanayi Konfederasyonu (CBI), hükümeti mart bütçesinde kurumlar vergisini artırmaması konusunda uyardı. CBI Genel

Başkanı Tony Danker yaptığı açıklamada, ekonomide henüz toparlanma görülmediğini, İngiltere'nin işletmelere sağlanan destekleri kesmesi ve kurumlar vergisi oranını yükseltmesi için henüz çok erken olduğunu söyledi.

Sunak'ın Hazine yetkilileriyle yaptığı toplantılarda, kurumlar vergisi oranında yapılacak bir artışa rağmen İngiltere'nin G7 ülkeleri karşısında "rekabetçi" olmaya devam edebileceğini ve vergi artışı için yeterli alanının bulunduğunu söylediği belirtiliyor. Kurum gelirleri üzerinden alınan vergide yapılacak her yüzde 1'lik artışın Hazine için 3,4 milyar sterlin ek kaynak oluşturacağı belirtiliyor.

Başbakan Johnson'ın yaklaşımı

Gelir vergisi, sosyal güvenlik katkıları ve KDV'de artırım yapılabilmesi, Başbakan Boris Johnson'ın sıkı duruşu nedeniyle en azından şimdilik mümkün olmayan Sunak'ın kurumlar vergisinde artırımını değerlendirdiği söyleniyor.

İngiltere'nin kurumlar vergisi gelirleri OECD ortalamasının altında yer alıyor. Kurumlar vergisinden elde edilen gelirler 2018'de GSYİH'nin yüzde 2,6'sını oluşturmuş. Bu kategoride gelişmiş ülkelerin ortalaması ise yüzde 3,1 düzeyinde.

Brexit sonrasında Singapur'un düşük vergili modelinin örnek alınabileceğinin de konuşulduğu İngiltere'de kurumlar vergisi 2015'ten bu yana yüzde 19 olarak uygulanıyor.

OECD'den "enerji tasarrufuna vergi avantajı" tavsiyesi

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından geçtiğimiz ay yayınlanan ve içinde Türkiye ekonomisine ilişkin çeşitli değerlendirmelerin bulunduğu raporda, enerji alanındaki vergilendirmeye ilgili tavsiyeler de yer aldı.

İnşaat sektöründe enerji tasarrufu sağlayan yatırımlar için vergi avantajlarının tasarlanabileceğinin belirtildiği raporda, Türk iş dünyasının, sınırlarda ticaret ortakları tarafından yapılacak karbon vergisi uygulamasına hazırlanması gerektiği de vurgulanıyor.

IMF: Yolsuzluğun yoğun olduğu ülkeler daha az vergi geliri elde ediyor

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından hazırlanan bir raporda, yolsuzluğun ciddi boyutlarda olduğu ülkelerin vergi tahsilatının diğerlerine göre daha düşük olduğu belirtildi. IMF, yolsuzlukların önüne geçilebilmesi halinde dünya genelinde her yıl 1 trilyon dolar daha fazla vergi geliri elde edilebileceği görüşünde.

Rapora göre yolsuzluğun en düşük olduğu ülkelerin yer aldığı grupta elde edilen vergi geliri, en çok yolsuzlukla karşılaşılacak ülke grubuna göre GSYH'nin yüzde 4'ü kadar daha fazla.

Hollanda'da yeni çevre vergileri

Hollanda hükümeti bu yıl yeni çevre vergileri getirmeye hazırlanıyor. Uluslararası uçuşlarda kişi başına 7,85 euro olarak uygulanacak verginin yürürlük tarihi henüz açıklanmadı. Ancak 2021 yılı değişikliklerini içeren paket kapsamında onaylandığı belirtiliyor. Aktarmalı yolculara uygulanmayacak olan bu vergi iki yaş altındaki çocukları da kapsamayacak. AB'nin Emisyon Programı çerçevesinde uygulanacak yeni bir ek verginin de bu yıl yürürlüğe gireceği belirtiliyor.

03.02.2020 tarihli 2020/390 numaralı yargı kararı

Konu: Davacı tarafından yapılan katma değer vergisi iadesi talebinin ciro primlerinin ve iskontoların, iade hesabına dahil edilmesinin söz konusu olamayacağı ve iadesinin yapılamayacağından bahisle reddine ilişkin kararın iptali istemi hakkında

Özet:

Mevzuata göre, alt firmanın ana firmaya vermiş olduğu prim uygulamasından kaynaklanan hizmetin KDV konusuna girdiği, alt firmanın bu işlem karşılığında ana firmaya fatura düzenleyerek, katma değer vergisi hesaplaması gerektiği açık olup, olayda da anılan primler için fatura düzenlendiği ve KDV hesapladığı ihtilafsız bulunmakla birlikte, uyumsuzluk, bu primlerin iade hesabına dahil edilip edilmeyeceğine ilişkindir.

KDV Kanunu 28. maddede, "Teslim ve hizmetin gerçekleştiği dönemde indirilemeyen, tutarı kurulca tespit edilecek sınırı aşan vergi, mükelleflerin vergi ve sosyal sigorta prim borçları, genel ve katma bütçeli idareler ile belediyelere olan borçlarına ya da döner sermayeli kuruluşlar ile sermayesinin %51'i veya daha fazlası kamuya ait olan veya özelleştirme kapsamında bulunan işletmeler ile organize sanayi bölgelerden temin ettikleri mal ve hizmet bedellerine ilişkin borçlarına mahsuben ödenir. Yılı içinde mahsuben iade edilemeyen vergi izleyen yıl içinde talep edilmesi şartıyla nakden veya mükellefin bu sayılan borçlarına mahsuben iade edilir." denilmiştir.26 seri nolu KDV Tebliği'nde ise fatura ve benzeri belgelerde gösterilmeyip, belli bir dönem sonunda ya da belli bir ciro aşıldığında yapılan ödemelerin KDV'ye tabi olacağı, bu iskontonun doğrudan satılan malla ilgili olmadığı, bu iskontonun firmanın yaptığı ek çalışmanın sonucu olarak doğduğu, dolayısıyla yapılan işin ana firmaya karşı verilen bir hizmet olduğundan belirtilen şekilde uygulanan ve KDV Kanunu'nun md.4'e göre hizmet kapsamına giren bu işlemlere ait iskontoların, md.1 uyarınca vergiye tabi tutulacağı belirtilmiştir.

İndirimli orana tabi ürün satış-pazarlaması faaliyetinde bulunan şirketin, toptan ürün satışı yaptığı anlaşmalı bayilerine faaliyetleri nedeniyle yıllık satış bedelleri üzerinden çeşitli ödemelerde bulunduğu, ciro primi olarak adlandırılan bu ödemelerin, ticari teamüllere de uygun olarak, sürekli alımda bulunan alt firmaların belli ciroyu aştığından yükümlü şirkete verilen hizmet karşılığı olduğu, faaliyette bulunulan sektörün özelliğinden ve rekabet şartlarından kaynaklandığı, pazarlama ve satış hizmeti karşılığı olduğu, hizmet nedeniyle sonra gerçekleştirilen ödemelerin ürün satışı faaliyetine münhasır olarak yapılması nedeniyle indirimli orana tabi satışlarıyla ilgisi bulunduğunun kabulü gerekmektedir. KDV Kanunu, indirimli orana tabi işlemler nedeniyle telafi edilemeyen KDV'nin mükelleflere iadesine olanak tanımış olup, idareye düzenleyici işlemlerle bunun uygulanışına ilişkin düzenleme yapma olanağı sunmaktadır ve mükelleflere tanınan hakkın idari düzenleyici işlemlerle kısıtlanması söz konusu olamaz. Bu nedenle; yasada yer almayan bir kısıtlama yoluna gidilerek ciro primi nedeniyle ödenen katma değer vergisinin iade kapsamından çıkarılmasında hukuka uyarlık bulunmadığından, Vergi Mahkemesi kararında hukuka uyarlık bulunmamıştır.

31.01.2020 tarihli 2020/418 numaralı yargı kararı

Konu: Dahilde işleme izin belgesi kapsamında taahhütlerini yerine getirmediğinden bahisle davacı hakkında düzenlenen inceleme raporuna dayanılarak re'sen salınan bir kat vergi ziyai cezalı katma değer vergisinin kaldırılması istemi

Özet:

Davacı şirketin dahilde işleme izin belgesi kapsamında satış yaptığı F1 İç ve Dış Ticaret A.Ş. adına Gaziantep Gümrük Müdürlüğüne tescilli beyannameleri taşıyan plakaları belirtilen araçların risk analizi kapsamında fiziki muayeneye tabi tutulduğu, anılan transit beyannameleri ekli listelerinde kayıtlı eşyalar ile araçlarda bulunan eşyaların aynı olduğu, tespit edilen eşyaların 10.00 ihrac rejimi kapsamındaki ihracat beyannamesine ait olduğu, beyannamede kayıtlı kap ve ağırlıklarla uyum gösterdiği, ancak dahilde işleme izin belgesi kapsamında F1 İç ve Dış Tic. A.Ş.' ye teslim edilen emtianın yurt dışı edilmediği saptandığından haksız olarak iade alınan tutarların geri alınması için dava konusu tarhiyatın yapıldığı anlaşılmaktadır.

KDV Kanunu'nun 11. maddesi hükümlerine göre, bölgeler, sektörler veya mal grupları itibarıyla işlem yaptırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu, bu maddenin uygulanmasında ihracat süresi olarak anılan bentteki süre yerine bu rejimlerde öngörülen sürelerin esas alınacağı, ihracatın şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde zamanında alınmayan verginin, vergi ziyai cezası ve gecikme faizi ile birlikte alıcıdan tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır. Dava konusu cezalı verginin dayanağı olan dahilde işleme izin belgesinin ihracat taahhüt hesabının müeyyideli kapatıldığından bahisle davacı adına idari para cezası kesilmesine ilişkin işleme karşı açılan davanın reddedildiği dikkate alındığında, yukarıda yer verilen tespitlerden dahilde işleme izin belgesi kapsamında ihracat edilmesi gereken ürünlerin yurt dışı edilmediği sonucuna varılmış olup, ihracat kayıtlı teslimler nedeniyle haksız iade edilen tutarlar için yapılan tarhiyatta hukuka aykırılık bulunmadığından aksi yöndeki gerekçeyle tarhiyatın kaldırılmasında hukuka uygunluk görülmemiştir. 2577 sayılı Kanun'un 54. maddesi uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen on beş gün içerisinde kararın düzeltilmesine oyçokluğuyla karar verilmiştir.

27.02.2020 tarihli 2020/341 numaralı yargı kararı

Konu: Davacının ortağı olduğu F1 Eğitim Turizm San. Dış Tic. A.Ş.(bundan sonra F1 AŞ olarak anılacaktır.) için düzenlenen vergi inceleme raporuna atıfla davacı hakkındaki vergi inceleme raporuna istinaden F1 A.Ş. tarafından yapılan kısmi bölünme neticesinde şirket ortağı davacının elde ettiği hisse senetlerinin kâr payı olarak değerlendirildiği ve davacının bu kâr payını yıllık gelir vergisi beyanına dahil etmediğinden bahisle davacı adına re'sen tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinin ve dayanak vergi inceleme raporunun iptali istemiyle açılmış olup, davacı tarafından, davanın reddine ilişkin Vergi Mahkemesi kararının istinaf yoluyla incelenerek kaldırılması ve dava konusu işlemlerin iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

Özet:

Davacı hakkında düzenlenen gelir vergisine ilişkin vergi inceleme raporunda; F1 AŞ. hakkında düzenlenen inceleme raporuna atıf yapılarak anılan şirketin kısmi bölünme işlemi ile 9.762.422,00 TL tutarındaki iktisadi kıymetini aynı sermaye olarak devrettiği, kısmi bölünme karşılığında elde edilen F2 Öğretim İşletmeleri AŞ.'nin (kısmi bölünme sonucu kurulan şirket) 9.762.422,00 TL tutarlı hisselerinin F1 AŞ.'nin gerçek kişi olan ortaklarına verildiği, bu tutarın işletmeden çekiş olarak kabul edildiği, F1 AŞ.'nin ortağı olan davacının da bu

şekilde 1.126.433,30 TL tutarında hisse senedi elde ettiği, azaltılan sermayenin geçmiş yıl kârlarından karşılandığının kabul edileceğinin belirtildiği, sermaye azaltımının ortaklar tarafından nakden veya aynen yapılan ödemeler dışında kalan, geçmiş yıl kârlarından karşılanması durumunda ortaklar tarafından elde edilen devralan kurum hisse senetlerinin kâr payı olarak değerlendirileceği ve davacının elde ettiği kâr payının 1.126.433,30 TL olduğu belirtilerek davacı adına vergi ziyai cezalı gelir vergisi tarhiyatı önerildiği, davacı tarafından vergi inceleme raporu uyarınca yapılan vergi ziyai cezalı gelir vergisi tarhiyatının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Cezalı tarhiyat yapılmış ise de; F1 AŞ. tarafından, kısmi bölünme neticesinde KVK 19. maddesinde yer alan, kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisselerinin, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebileceği hükmüne uygun devrolunan hisse senetlerinin, bölünen şirket ortaklarına yine bölünen şirketteki hisselerine isabet eden değerle orantılı olarak dağıtıldığı, dolayısıyla ortakların servetlerinde artışın meydana gelmediği ve F1 AŞ.'nin kısmi bölünme neticesinde sermayesindeki azalmayı geçmiş yıl kârından karşıladığı dikkate alındığında geçmiş yıl kârının sermayeye eklenmesinin söz konusu olduğu ve ortaklara kâr aktarımının konu olmadığı dikkate alındığında; F1 AŞ.'nin geçmiş yıl kârlarından karşılanan sermaye azaltımının kısmi bölünme yoluyla kurulan şirket hesaplarında ayrı olarak izlenmediği ve bölünme neticesinde devrolunan şirkete aktarılan kıymet karşılığında devrolunan şirketten alınan hisse senetlerinin ortaklara verildiğinden, ortaklara geçmiş yıl kârlarının dolaylı olarak dağıtıldığı varsayılarak yapılan cezalı tarhiyatta ve dayanağı vergi inceleme raporunda hukuka aykırılık, aksi yöndeki Vergi Mahkemesi kararında ise hukuki isabet bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

39044742-130[Özelge]-E.775369 sayılı ve 19/10/2020 tarihli özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Yatırım teşvik belgesi kapsamında "kullanılmış makine" ithalinde KDV istisnası

Özet:

Çorap imalatı faaliyetiyle iştigal eden ve şirkete ait yatırım teşvik belgesi kapsamında "kullanılmış (ikinci el) makine" ithal etmek istenildiği belirtilerek söz konusu makinenin ithalinde Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 13/d maddesi kapsamında istisna uygulanıp uygulanmayacağı hususunda görüş talep edilmiştir.

KDV Genel Uygulama Tebliği'nin "Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Makine ve Teçhizat Teslimleri ile Yazılım ve Gayri Maddi Hak Satış ve Kiralamalarında İstisna" başlıklı (II/B-5.) bölümünün "Kapsam" başlıklı (II/B-5.1.) alt bölümünde; "...Bir malın istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle yatırım teşvik belgesi eki listede yer alması ve makine-teçhizat niteliğinde olması, bu makine-teçhizatın kullanıldığı faaliyetlerin tamamen veya kısmen indirim hakkı tanınan işlemlerden oluşması gerekmektedir..." açıklamaları yer almaktadır.

Diğer taraftan, 95/7606 sayılı İthalat Rejimi Kararının 7'nci maddesinde, "Eski, kullanılmış, yenileştirilmiş, kusurlu (defolu) ve yatık (zamanla dayanıklılığını yitirmiş) malların ithali izne tabidir." hükmü yer almaktadır.

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 No.lu Tebliğ'in "Kullanılmış Makine ve Teçhizat İthalı" başlıklı 12'nci maddesinde ise; "(1) Kullanılmış makine ve teçhizat temininde, Karar hükümleri ve sektörel kısıtlamalar göz önüne alınarak; a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddele İlişkin Tebliğ hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç), b) İthalat Rejimi Kararı'nın 7'nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizat, teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir..." açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, Şirket tarafından yatırım teşvik belgesine konu yatırımda doğrudan kullanılmak amacıyla ithal edilmek istenilen kullanılmış (ikinci el) makinenin, Şirkete ait yatırım teşvik belgesi eki global listelerde yer alması, ilgili mevzuat uyarınca teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir nitelikte olması ve bu iznin alınması durumunda, KDV Kanunu'nun 13/d maddesine göre KDV'den istisna tutulması mümkün bulunmaktadır.

67854564-105[1741 / 6777]-E.149070 sayılı ve 01/06/2020 tarihli özelge (İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Kira müddeti belli olmayan iş yeri için özel maliyet kapsamında yapılan harcamaların itfası hk.

Özet:

Şirketin ... A.Ş.'nin yetkili ana bayisi ve servisi olarak hizmet verdiği, ... A.Ş. tarafından talep edilen şartların şirket tarafından yerine getirilmesi halinde işletme hakkı sözleşmesinin her yıl yenilendiği, kiracısı olunan iş yerine ilişkin kira sözleşmesinin süresinin bir yıl olduğu ve işletme hakkı sözleşmesinin her yıl yenilenmesine bağlı olarak öteden beri her yıl iş yerinin kira sözleşmesinin de her yıl yenilendiği, ... A.Ş.'nin yeni talebine istinaden 2019 yılı sonunda ve 2020 yılı başında kiracısı olunan gayrimenkule dekorasyon ve yeni bir kat çıkma şeklinde yatırım harcaması yapılacağından bahisle, söz konusu harcamaların Vergi Usul Kanununun özel maliyetlerin itfasına ilişkin hükümleri kapsamında kaç yılda itfa edileceği hususunda görüş talep edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 327'nci maddesinde, "Gayrimenkullerin, elektrik üretim ve dağıtım varlıklarının ve gemilerin iktisadi kıymetlerini artıran ve 272. maddede yazılı özel maliyet bedelleri, kira veya işletme hakkı süresine göre eşit yüzdelerle itfa edilir. Kira veya işletme hakkı süresi dolmadan, kiralanan veya işletme hakkı alınan şeyin boşaltılması veya işletme hakkının herhangi bir sebepten sona ermesi halinde henüz itfa edilmemiş olan giderler, boşaltma veya hakkın sona erdiği yılda bir defada gider yazılır." hükümleri yer almaktadır.

Özel maliyet bedellerinin, aktifleştirildikleri yıldan başlamak üzere, kira müddetinin belli olması halinde kira süresi içinde eşit yüzdelerle, kira müddetinin belli olmaması halinde ise faydalı ömür süresi 5 yıl, amortisman oranı %20 dikkate alınarak itfa edilmesi icap etmekte olup, özel maliyet bedellerinin itfasında aktifleştirme yılındaki kira süresi esas alındığından, kira süresinin belli olduğu durumlarda kira süresi devam ederken katlanılan özel maliyet bedelinin kalan kira süresine bölünerek itfa edilmesi gerekmektedir.

Buna göre, somut durumda, kira süresinin her yıl uzatılması ve mezkûr Kanunun 3'üncü maddesi dikkate alındığında, kiralanan iş yeri olarak kullanılan söz konusu gayrimenkul için yapılan "dekorasyon ve yeni bir kat çıkma" harcamalarının özel maliyet bedeli olarak aktifleştirilmesi ve kira müddeti belli olmayan özel maliyet bedelinin itfası kapsamında, 5 yıl içinde eşit yüzdelerle itfa edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, kiralanan gayrimenkulün söz konusu süreden önce boşaltılması halinde, şirket tarafından Vergi Usul Kanununun 272'nci kapsamında yapılarak özel maliyet olarak aktifleştirilen harcamaların itfa edilmemiş kısımlarının kiralanan gayrimenkulün boşaltıldığı yılda bir defada gider yazılabileceği tabiidir.

62030549-120[23-2020/565]-E.843261 sayılı ve 13/11/2020 tarihli özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Personele verilen yemek bedelinin indirim konusu yapılarak yapılmayacağı

Özet:

Her çeşit ticari malın perakende ticaretini yaptığınız, çalışanlarınıza iş yeri müştemilatında yemek vermediğiniz, çalışanlarınızın yemek ihtiyaçlarını gidermek üzere ... Anonim Şirketi ile sözleşme imzaladığınız, bu sözleşmeye istinaden adı geçen şirketten ...kart alarak personelinize verdiğiniz, personelinizin bu kartlara yüklenen bedel ile yalnızca hazır tüketim ürünleri (atıştırmalıklar, sandviç, dürüm, içecek, unlu mamüller, konserve ürünler, peynir, yoğurt, meyve-sebze vb.) satın alabildiği belirtilerek, şirketiniz tarafından personelinize verilen ...kartlara yüklenen yemek bedelinin, Gelir Vergisi Kanununun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi kapsamında gelir vergisinden istisna olup olmadığı hususunda görüş talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde, "Aşağıda yazılı ücretler gelir vergisinden istisna edilmiştir: ...8) Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler (İşverenlerce, iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 8,00 TL'yi (310 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2020 yılında uygulanmak üzere 23TL) aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakten yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir." hükümlerine yer verilmiştir.

İşveren tarafından hizmet erbabına yemek verilmesi suretiyle sağlanan menfaatler, Gelir Vergisi Kanunu'nun 61'inci maddesi kapsamında ücret olarak değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, çalışanlara yemek hizmetinin iş yeri veya müştemilatında verilmediği durumunda; yemek bedelinin personele nakden ödenmemesi, yemek bedelinin işveren tarafından, doğrudan yemek verme hizmetini sağlayan veya bu işe aracılık eden kuruluşa ödenmesi, hizmet erbabına sağlanan yemek bedelinin fiilen çalıştığı günlere ait olması, ilgili yıl için belirlenen miktarla sınırlı olması kaydıyla, çalışanlara sağlanan bu menfaatler istisnaya konu edilebilmektedir.

Ayrıca, işverenlerce çalışanlara yemek çeki ve benzeri ödeme araçları verildiği durumlarda yemek çeki ve benzeri ödeme araçlarının münhasıran yemek hizmeti veren işletmelerde kullanılması market ve benzeri işletmelerde başka amaçlarla kullanılmaması ve çalışılan günler için belirlenen limitin aşılması kaydıyla anılan istisna hükmünden faydalanılması mümkün bulunmaktadır.

... Anonim Şirketinin münhasıran yemek veren bir yer olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından, şirketinizde çalışan personelin yemek ihtiyacını karşılamak üzere ...karta yüklenen yemek bedellerinin, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) bendi kapsamında gelir vergisinden istisna edilmesi mümkün olmayıp gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerekmektedir.

62030549-120[86-2020/507]-E.842955 sayılı ve 13/11/2020 tarihli özelge (İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı)

Konu: Temettü gelirinin beyanı hk.

Özet:

Türkiye'de eşikle birlikte limited şirket sahibi olduğunu, İtalyan ve Türk vatandaşı olarak çifte vatandaşlık hakkı taşıdığını, yılın 200 gününden fazlasını İtalya'da geçirdiğini, Türkiye'deki şirketin 2019 yılında kar dağıtımında bulunduğu belirtilerek, elde edilen temettü gelirinden dolayı yıllık gelir vergisi beyannameyi verip verilmeyeceği hususunda görüş talep edilmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu yönünden:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 6'ncı maddesinde; Türkiye'de yerleşmiş olmayan gerçek kişilerin sadece Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirileceği, 7'nci maddesinde ise; dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından sermayenin Türkiye'de yatırılmasıyla menkul sermaye iradının Türkiye'de elde edilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

İkametgâhi Türkiye'de bulunanlar ve bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak altı aydan fazla oturanların tam mükellefiyet esasında vergilendirilmeleri gerekmektedir. Ancak gelirin elde edildiği dönemde yurtdışında ikamet edildiğini belirten ilgili ülke yetkili makamlarından alınacak mukimlik belgesinin ve ilgili takvim yılında altı aydan fazla süre Türkiye'de bulunmadığına ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğünden alınacak belgenin ibrazı durumunda, dar mükellefiyet esasına göre vergilendirilmemiş söz konusu olabilecektir.

İkametgâhinizin Türkiye' de olması sebebiyle tam mükellefiyete tabi olmanız, sahip olduğunuz iştirak hisselerinden dolayı elde ettiğiniz kar payının brüt tutarının yarısının gelir vergisinden istisna olması ve kalan tutarın vergiye tabi gelir olarak dikkate alarak bu tutarın Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesinde yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2019 yılı için 40.000 TL) aşması durumunda tamamını Yıllık Gelir Vergisi Beyannameyi ile beyan etmeniz gerekmektedir.

Ancak, gelirin elde edildiği dönemde yurtdışında ikamet ettiğinizi belirten ilgili ülke yetkili makamlarından alınacak mukimlik belgesinin ve ilgili takvim yılında altı aydan fazla süre Türkiye'de bulunmadığınıza ilişkin Emniyet Genel

Müdürlüğünden alınacak belgenin ibrazı durumunda, dar mükellefiyete tabi olacak ve Türkiye'de tevkif suretiyle vergilendirilmiş bulunan menkul sermaye iratlarınız için Kanunun 86'ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendine göre yıllık gelir vergisi beyannameyi vermenize gerek bulunmayacak olup kar dağıtımını yapan kurum bünyesinde Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesi uyarınca yapılan vergi kesintisi nihai vergileme olacaktır.

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması yönünden:

Söz konusu kişi, iç mevzuat hükümlerimize göre Türkiye mukimi addedilmesi halinde, tüm dünya gelirleri üzerinden Türkiye'de gelir vergisine tabi tutulacaktır. Aynı kişinin İtalya iç mevzuatına göre de İtalya mukimi sayılması halinde ise ortaya çıkacak olan çifte mukimlik sorununun Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması'nın 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan kriterlerden önce yer alana öncelik verilmek suretiyle çözümlenmesi gerekmektedir.

Anlaşmanın "Temettüleri" düzenleyen 10'uncu maddesinin 1 ve 2'nci fıkrasında; "1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Bununla beraber söz konusu temettüleri, ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Akit Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak temettü elde eden kişi temettünün gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi gayrisafi temettü tutarının yüzde %15'ini aşamaz." hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre, Türkiye'de mukim kabul edilmeniz halinde vergilendirme hakkı iç mevzuat hükümleri gereği yalnızca Türkiye'ye ait olacaktır. İtalya mukimi kabul edilmeniz halinde ise Anlaşmanın 10'uncu maddesinin 1'inci ve 2'nci fıkraları uygulanacak olup vergilendirme hakkı İtalya'ya aittir. Ancak Türkiye'nin de gayrisafi temettü tutarının yüzde %15'ini aşmamak üzere vergi alma hakkı vardır. Söz konusu ödemelere iç mevzuatımızda daha düşük bir oranın uygulanması halinde iç mevzuatımızda belirlenen bu düşük oranın uygulanacağı tabiidir.

Türkiye'de bu şekilde ödenen vergi ise Türkiye-İtalya Anlaşmasının "Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi" başlıklı 23'üncü maddesi gereğince, İtalya'da ödenecek bu gelire ilişkin vergiden mahsup edilmek suretiyle aynı gelir üzerinden iki defa vergi alınması önlenmiş olacaktır.

Anlaşma hükümlerinin iç mevzuata göre değişiklik getirdiği durumlarda, Anlaşma hükümlerinden yararlanabilmeniz için İtalya'da tam mükellef olduğunuzun ve tüm dünya yetkili makamlarından alınacak bir belge (mukimlik belgesi) ile kanıtlanması ve bu belgenin aslı ile birlikte noterce veya İtalya'daki Türk Konsolosluklarınca tasdik edilen Türkçe tercümesinin bir örneğinin vergi sorumlularına veya ilgili vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir. Mukimlik belgesinin ibraz edilememesi durumunda ise ilgili Anlaşma hükümleri yerine iç mevzuat hükümlerimizin uygulanacağı tabiidir.

Sirküler İndeks

No	Tarih	Konu
8	25.01.2021	Elektronik belgelerin Ba-Bs formlarında bildirilmesi uygulamasına 2021/Temmuz ayından itibaren son veriliyor.
7	25.01.2021	İçişleri Bakanlığınca faaliyetlerine tamamen ara verilen veya tamamen durdurulan mükelleflerin mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılmasına ilişkin Tebliğ yayımlandı.
6	15.01.2021	"Değerli konut vergisi"nin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirleyen Tebliğ yayımlandı.
5	06.01.2021	Gelir vergisinden istisna yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarları (01.01.2021-30.06.2021).
4	06.01.2021	Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı ve çocuk yardımı tutarları (01.01.2021-30.06.2021).
3	05.01.2021	Borsa İstanbul'da işlem gören tahvil ve bonolar ile kira sertifikalarının 31 Aralık 2020 tarihli borsa rayıçları.
2	04.01.2021	2021 yılında değerli konut vergisi hesabında kullanılacak konut vergi değerlerinin alt ve üst sınırları açıklandı.
1	02.01.2021	Meslek mensuplarınca (SM, SMMM ve YMM) 2021 yılında uygulanacak olan asgari ücret tarifesi yayınlandı.
139	31.12.2020	2021 yılında uygulanacak geri kazanım katılım payı tutarları belirlendi.
138	30.12.2020	7256 sayılı Kanun kapsamında borçların yapılandırılmasına ilişkin başvuru ve ilk taksit ödeme süreleri bir ay uzatıldı.
137	29.12.2020	Konut, iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalar için 2021 yılında ödenecek çevre temizlik vergisi tutarları açıklandı.
136	29.12.2020	İndirimli orana tabi işlemlerde 2021 yılında uygulanacak iade sınırı 18.900 TL olarak belirlendi.
135	29.12.2020	2021 yılında, mobil telefon aboneliğinin ilk tesisinde ödenmesi gereken özel iletişim vergisi tutarı açıklandı.
134	29.12.2020	2021 yılında veraset ve intikal vergisinden istisna olarak dikkate alınacak tutarlar ile vergi tarifesi açıklandı.
133	29.12.2020	2021 yılında uygulanacak maktu damga vergisi tutarları açıklandı.
132	29.12.2020	2021 yılında uygulanacak harç tutarları açıklandı.
131	29.12.2020	2021 yılında uygulanacak motorlu taşıtlar vergisi tutarları açıklandı.
130	29.12.2020	VUK kapsamında 2021 yılında uygulanacak usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ile bazı parasal büyüklükler açıklandı.
129	29.12.2020	2020 yılında elde edilen bazı gelirlere uygulanacak enflasyon indirim oranı %85,1 olarak açıklandı.
128	29.12.2020	Gelir Vergisi Kanunu kapsamında 2021 yılında uygulanacak bazı parasal büyüklükler açıklandı.
127	29.12.2020	2021 yılında elde edilen ücret ve ücret dışındaki gelirlere uygulanacak gelir vergisi tarifeleri açıklandı.
126	28.12.2020	Sosyal güvenlik primine esas kazançların 2021 yılında uygulanacak alt ve üst sınırları.
125	28.12.2020	2021 yılında uygulanacak asgari geçim indirimi tutarları.
124	28.12.2020	2021 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı belirlendi.
123	25.12.2020	Sigara ve bazı tütün mamullerinin ÖTV oranları yeniden belirlendi.
122	24.12.2020	Yerli ve yabancı film gösterimlerine ilişkin eğlence vergisinin oranı 31 Mayıs 2021 tarihine kadar sıfıra indirildi.
121	24.12.2020	Ülke Bazlı Raporlama Kapsamında Otomatik Bilgi Değişimine İlişkin Çok Tarafli Yetkili Makam Anlaşması'nın (MCAA) Aktivasyonu.
120	23.12.2020	Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinde yer alan tevkifat oranlarını belirleyen 2006/10731 sayılı Karar'da değişiklikler yapıldı.
119	23.12.2020	Mevduat faizleri ile katılım bankalarınca ödenen kâr paylarına uygulanan düşük oranlı tevkifatın süresi 31 Mart 2021 tarihine kadar uzatıldı.
118	23.12.2020	Gayrimenkul kiralamaalarında yıl sonuna kadar uygulanacak olan tevkifat oran indirimlerinin süresi 31 Mayıs 2021 tarihine kadar uzatıldı.
117	23.12.2020	Bazı hizmetlerde yıl sonuna kadar uygulanacak olan KDV oran indirimlerinin süresi 31 Mayıs 2021 tarihine kadar uzatıldı.

Vergi Takvimi

2021 Şubat ayı mali yükümlülükler takvimi

1 Şubat 2021 Pazartesi	2021 yılı motorlu taşıtlar vergisi (MTV) 1. taksit ödenmesi
	Aralık 2020 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi
	Yıllık harçların ödenmesi
	Aralık 2020 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi
	Aralık 2020 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi
	Tasdik yenileme (2020 yılında kullanılan defterlerin 2021 yılında da kullanılmak istenmesi durumunda)
10 Şubat 2021 Çarşamba	16-31 Ocak 2021 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
15 Şubat 2021 Pazartesi	Ocak 2021 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Alkollü ve alkolsüz içecekler ile tütün mamulleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Dayanıklı tüketim malları ve diğer mallar) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Tescile tabi olmayan motorlu taşıtlar) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi özel iletişim vergisi (ÖİV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi kaynak kullanımı destekleme fonu (KKDF) kesintilerinin bildirim ve ödenmesi
17 Şubat 2021 Çarşamba	2020 yılı 4. dönem (Ekim-Aralık) geçici vergi beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
22 Şubat 2021 Pazartesi	Değerli konut vergisi (DKV) beyannamesinin verilmesi
	Ocak 2021 dönemi şans oyunları vergisi (ŞOV) beyannamesinin verilmesi ve verginin ödenmesi
25 Şubat 2021 Perşembe	1-15 Şubat 2021 dönemi özel tüketim vergisi beyannamesinin (Petrol ve doğalgaz ürünleri) verilmesi ve verginin ödenmesi
26 Şubat 2021 Cuma	Ocak 2021 dönemi Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi'nin (MPHB) verilmesi ve verginin ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi damga vergisinin (DV) beyanı ve ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi katma değer vergisinin (KDV) beyanı ve ödenmesi
1 Mart 2021 Pazartesi	Diğer ücretler gelir vergisi 1. taksit ödemesi
	Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin 2020 yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verilmesi ve 1. taksit ödemesi
	Ocak 2021 dönemi haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi
	Ocak 2021 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) verilmesi
	Ocak 2021 dönemi sosyal güvenlik primlerinin (SGP) ödenmesi
	Değerli konut vergisi (DKV) 1. taksit ödemesi

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi - 2021 (Ücretler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
24.000 TL'ye kadar	% 15					
53.000 TL'nin 24.000 TL'si için 3.600 TL, fazlası	% 20					
190.000 TL'nin 53.000 TL'si için 9.400 TL, fazlası	% 27					
650.000 TL'nin 190.000 TL'si için 46.390 TL, fazlası	% 35					
650.000 TL'den fazlasının 650.000 TL'si için 207.390 TL, fazlası	% 40					
Gelir vergisi tarifesi - 2021 (Diğer gelirler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
24.000 TL'ye kadar	% 15					
53.000 TL'nin 24.000 TL'si için 3.600 TL, fazlası	% 20					
130.000 TL'nin 53.000 TL'si için 9.400 TL, fazlası	% 27					
650.000 TL'nin 130.000 TL'si için 30.190 TL, fazlası	% 35					
650.000 TL'den fazlasının 650.000 TL'si için 212.190 TL, fazlası	% 40					
Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)						
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)					
2019	19,00					
2020	23,00					
2021	25,00					
Engellilik indirimi (2021)						
Engellilik derecesi	Tutarı (TL)					
Birinci derece engelliler için	1.500					
İkinci derece engelliler için	860					
Üçüncü derece engelliler için	380					
Asgari geçim indirimi - TL (2021)						
Eşin çalışma durumu	Çocuk sayısı					
	Yok	1	2	3	4	5 veya fazla
Çalışıyor	268,31	308,56	348,81	402,47	429,30	456,13
Çalışmıyor	321,98	362,22	402,47	456,13	456,13	456,13
Konut kira geliri istisnası						
Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)					
2019	5.400					
2020	6.600					
2021	7.000					
Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2019	14.800					
2020	18.000					
2021	19.000					
Arzı kazançlara ilişkin istisna						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2019	33.000					
2020	40.000					
2021	43.000					
Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı						
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)					
01.07.2020 - 31.12.2020	7.117,17					
01.01.2021 - 30.06.2021	7.638,96					

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 - 29.12.2019	2,00
30.12.2019 tarihinden itibaren	1,60
Tecil faizi oranları (Yıllık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
25.10.2019 tarihinden itibaren	19
Yeniden değerlendirme oranları	
Yıl	Oran (%)
2018	23,73
2019	22,58
2020	9,11
Fatura düzenleme sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2019	1.200
2020	1.400
2021	1.500

Amortisman sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2019	1.200
2020	1.400
2021	1.500
Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları	
Reeskont işlemlerinde	% 15,75
Avans işlemlerinde	% 16,75
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	% 16,75
Not: Bu oranlar 19.12.2020 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.	

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kağıt için)	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2019	2.642.810,00
2020	3.239.556,40
2021	3.534.679,90
Damga vergisi oran ve tutarları (2021)	
Damga vergisine tabi kağıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	74,90 TL
Gelir tablosu	35,80 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	97,20 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	129,80 TL
Katma değer vergisi beyannameleri	64,10 TL
Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri	76,00 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2021)		
Evlâtlıklar dahil fûruğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	334.534 TL	
Fûruğ bulunmaması halinde, eşi isabet eden miras hissesinde	669.479 TL	
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	7.703 TL	
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyelerde	7.703 TL	
Vergi tarifesi (2021)		
Matrah dilim tutarları	Vergi Oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 380.000 TL için	% 1	% 10
Sonra gelen 900.000 TL için	% 3	% 15
Sonra gelen 1.900.000 TL için	% 5	% 20
Sonra gelen 3.600.000 TL için	% 7	% 25
Matrahın 6.780.000 TL'yi aşan bölümü için	% 10	% 30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler		
Ödemeler / kesintiler	01.01.2021 - 31.12.2021 (TL)	
Brüt asgari ücret	3.577,50	
Sosyal güvenlik primi işçi payı (% 14)	500,85	
İşsizlik sigortası primi işçi payı (% 1)	35,78	
Gelir vergisi matrahı	3.040,87	
Hesaplanan gelir vergisi (% 15)	456,13	
Asgari geçim indirimi (Bekâr (-))	268,31	
Kesilecek gelir vergisi	187,82	
Damga vergisi (binde 7,59)	27,15	
Kesintiler toplamı	751,60	
Net asgari ücret	2.825,90	
Yıllık brüt asgari ücret		
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
2019	30.700,80	
2020	35.316,00	
2021	42.930,00	
Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları		
Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.01.2021-31.12.2021	3.577,50	26.831,40

Income Tax

Income tax tariffs - 2021 (Salaries)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 24.000	15 %					
For TRL 53.000; for the first TRL 24.000, TRL 3.600, for above	20 %					
For TRL 190.000; for the first TRL 53.000, TRL 9.400, for above	27 %					
For TRL 650.000; for the first TRL 190.000, TRL 46.390, for above	35 %					
For more than TRL 650.000, for TRL 650.000, TRL 207.390, for above	40 %					

Income tax tariffs - 2021 (Other income)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 24.000	15 %					
For TRL 53.000; for the first TRL 24.000, TRL 3.600, for above	20 %					
For TRL 130.000; for the first TRL 53.000, TRL 9.400, for above	27 %					
For TRL 650.000; for the first TRL 130.000, TRL 30.190, for above	35 %					
For more than TRL 650.000, for TRL 650.000, TRL 212.190, for above	40 %					

Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)	
Year	Amount (TRL)
2019	19,00
2020	23,00
2021	25,00

Disability allowance (2021)	
Degree of disablement	Amount (TRL)
For 1 st degree disabled	1.500
For 2 nd degree disabled	860
For 3 rd degree disabled	380

Minimum living allowance - TRL (2021)						
Status of spouse	Number of children					
	No	1	2	3	4	5 or more
Employed	268,31	308,56	348,81	402,47	429,30	456,13
Unemployed	321,98	362,22	402,47	456,13	456,13	456,13

Exemption for house rental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2019	5.400
2020	6.600
2021	7.000

Exemption in capital gains (Except securities)	
Year when the gain is derived	Amount (TRL)
2019	14.800
2020	18.000
2021	19.000

Exemption in incidental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2019	33.000
2020	40.000
2021	43.000

The upper limit of severance pay exempt from income tax	
Period	Amount (TRL)
01.07.2020 - 31.12.2020	7.117,17
01.01.2021 - 30.06.2021	7.638,96

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183

Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 - 29.12.2019	2,00
Since 30.12.2019	1,60

Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
Since 25.10.2019	19

Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2018	23,73
2019	22,58
2020	9,11

Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2019	1.200
2020	1.400
2021	1.500

Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2019	1.200
2020	1.400
2021	1.500

Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions	
In rediscount transactions	15,75%
In advance transactions	16,75%
In rediscount transactions under TPL	16,75%

Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 19.12.2020

Stamp Duty

Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2019	2.642.810,00
2020	3.239.556,40
2021	3.534.679,90

Stamp duty rates and amounts (2021)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9,48 per thousand
Wages (Including advances)	7,59 per thousand
Rental contracts	1,89 per thousand
Balance sheet	TRL 74,90
Income statement	TRL 35,80
Annual income tax return	TRL 97,20
Corporate tax return	TRL 129,80
Value added tax returns	TRL 64,10
Withholding and premium service returns	TRL 76,00

Inheritance and Transfer Tax

Exemptions (2021)	
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse	TRL 334.534
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant	TRL 669.479
For transfers conducted without any consideration	TRL 7.703
For prizes won in competitions and lotteries held for money and property	TRL 7.703

Tax tariff (2021)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 380.000	1 %	10 %
For the next TRL 900.000	3 %	15 %
For the next TRL 1.900.000	5 %	20 %
For the next TRL 3.600.000	7 %	25 %
For the tax base portion exceeding TRL 6.780.000	10 %	30 %

Minimum Wage and Social Security

Minimum wage and withholdings	
Payments / withholdings	01.01.2021 - 31.12.2021 (TRL)
Gross minimum wage	3.577,50
Social security premium employee's contribution (14 %)	500,85
Unemployment insurance premium employee's contribution (1 %)	35,78
Income tax base	3.040,87
Income tax calculated (15 %)	456,13
Minimum living allowance (Single) (-)	268,31
Income tax to be withheld	187,82
Stamp duty (7,59 per thousand)	27,15
Total withholdings	751,60
Net minimum wage	2.825,90

Annual gross minimum wage	
Year	Amount (TRL)
2019	30.700,80
2020	35.316,00
2021	42.930,00

The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.01.2021-31.12.2021	3.577,50	26.831,40

EY | Daha iyi bir çalışma dünyası oluşturmak

EY olarak amacımız; müşterilerimiz, çalışanlarımız ve toplum için değer yaratırken aynı zamanda sermaye piyasalarında güvenin ve daha iyi bir çalışma dünyasının oluşmasına katkıda bulunmaktır.

Dünya çapında 150'den fazla ülkede, sahip olduğumuz veri ve teknoloji ile hizmet veren ekiplerimizle, denetimde güveni sağlarken müşterilerimizin gelişmesine ve dönüşmesine destek oluyoruz.

Bağımsız denetim, danışmanlık, hukuk, kurumsal finansman, strateji ve vergi hizmetlerimizle iş dünyasının karşılaştığı zorluklara yeni çözümler sunacak doğru soruları soruyoruz.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiiliğe sahip olan, bir veya daha çok, ye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Kişiisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) kapsamında; EY'in kişiisel verileri nasıl topladığı, kullandığı ve bireylerin sahip olduğu haklara dair bilgilere ey.com/tr_tr/privacy-statement adresinden ulaşabilirsiniz. EY ye şirketleri yerel kanunların yasakladığı bölgelerde hukuk hizmeti sunmaz. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret edin.

© 2021 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye

ISSN: 2148-4686

Sadece genel bilgi verme amacıyla sunulan bu yayın muhasebe, vergi veya diğer profesyonel hizmetler alanında geçerli bir kaynak olarak kullanılması amacıyla hazırlanmamıştır. Belirli bir konuya ilişkin olarak ilgili danışmana başvurulmalıdır.